

NAUJIENOS

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Vasario-February 27 d., 1975 m.

Kaina 15c

49

FORDAS: KAMBODIJOS PADĖTIS KRITIŠKA

LAIMĖJO MERAS DALEY IR JAKSY'S

ČIKAGA. Pirminiūse demokratų partijos rinkimuose antradienį meras Richard J. Daley, kurį atsisakė paremti trys didieji Čikagos dienraščiai, bet kurį rėmė Naujienos ir kitų tautinių grupių spauda, laimėjo aiškią pergalę, sumušdamas tris savo konkurentus. Meras gavo 58% visų demokratų balsų — 432,224 balsus, kada geriausiai iš pralaimėjusių pasirodęs Singer gavo 217,764 balsus, arba 29%. Idomu, kad žydas advokatas Singeris gavo tuos pačius 29% balsų kaip ir kitas žydas Richard Friedman, išėjęs prieš merą Daley prieš ketverius metus.

Negras Richard Newhouse gavo 7.8% balsų, o ketvirtas kandidatas Edward Hanrahan laimėjo tik apie 5% balsų.

Seniūnų (aldermanų) rinkimuose 15-tame rajone, kur gyvena daug lietuvių, lengvai laimėjo Kenneth Jakso, lietuvių kilmės demokratas, gavęs apie 8,000 balsų arba 67%. Jo konkurentas W. Curtis surinko 17% balsų ir 1,829 balsuotojai atidavė balsus už nacių partijos vadą Frank Collin, kuris gavo 16%. Jo rinkimų kampanija buvo pagrįsta "stop niggers" šūkiu, kuris aiškiai užrašytas ant nacių būstinės sienos, 71 gatvėje. Po namus Collin'o rėmėjai išnešiojo garšimo lapelius, kuriuose šis nacių kandidatas aiškiai apeliavo į Marquette Parko lietuvių balsus. Tame pačiame 15-tame "warde" Daley gavo 8,780 balsus, Singeris — 2,835, Newhouse — 1,419 ir Hanrahan — 280 balsų. Taigi, čia Daley gautas nuostipnis buvo didesnis — 66% už jo viso miesto vidurkį. Adeline Keane, nuteisto aldermano Keane žmona, laimėjo aldermano vietą, surinkdama 61% visų balsų.

Meras Daley jau šestą kartą laimėdamas nominaciją 4 metų kadencijai sumušė visus rekordus. Balandžio 1 d. jam teks išeiti prieš respublikonų kandidatą, kuris dar neiškūrus, nes aldermanas Hoellen, kandidatas į merus, pralaimėjo savo aldermano vietą 47-tame "warde", kur jis vadovavo nuo 1947 metų. Jis pareiškė vargu kandidatuosiantį mero vietą, jei žmonės jo neišrenka net į miesto tarybą. Lieka dar viena konkurentė, negrė Williams Mae Reid, socialistų darbininkų partijos atstovė. Hoellen pralaimėjimas paskatino vieną komentatorių pasakyti, kad respublikonai Čikagoje tampa "išnykstančia gyvių rūšimi, kaip banginiai".

Singeris po rinkimų optimistiškai pareiškė: "Mes laimėsime kitą sykį". Jis palinkėjo merui Daley geros sveikatos ir viso geriausio jo pareigos, pridėdamas, kad meras praleido savo gyvenimą viešojoje tarnyboje. Laikraštis Daily News, kuris aštriai puolė merą Daley kampanijos metu, irgi vedamajame palinkėjo jam sėkmės.

Išėjus iš miesto tarybos Singeriui, pralaimėjus Hoelleniui, pasitraukus demokratų kritikui Leonui Despres, pirmą kartą Čikagos miesto istorijoje tarnyboje nebėliko respublikonų ir mero kritikų.

Buvęs 15-to "warde" aldermanas, kunigas Francis Lawlor pasiskelbė, kad jis kandidatuoja į mirusio kongreso nario Kluszyński vietą, kaip respublikonas.

IŠ VISO PASAULIO

ANKARA. — Turkijos užsienio reikalų ministeris Esenbel pasakė, kad Turkija uždarys Amerikos karines bazines Turkijoje, jei Amerikos paramos sustabdymas sumažins Turkijos pajėgumą gintis nuo Sovietų Sąjungos.

LONDONAS. — Britanijos komunistų laikraštis paskelbė karalienės privačius turtus, kurie siekia tarp 120 mil. dol. ir 480 mil. dol. Premjeras Wilsonas parlamentui pareiškė, kad Morning Star paskelbti statistiniai duomenys yra autentiški. Aiškinama, kas šias žinias išslaptų būtų išnešė į viešumą.

WASHINGTONAS. — Pirmą kartą Baltuosius Rūmus aplankė 5 metų Nicole Nugent, buvusio prezidento Johnsono ir lietuvių Nugentų anūkė. Nicole pabučiojo prezidentą Fordą ir abu skruostus.

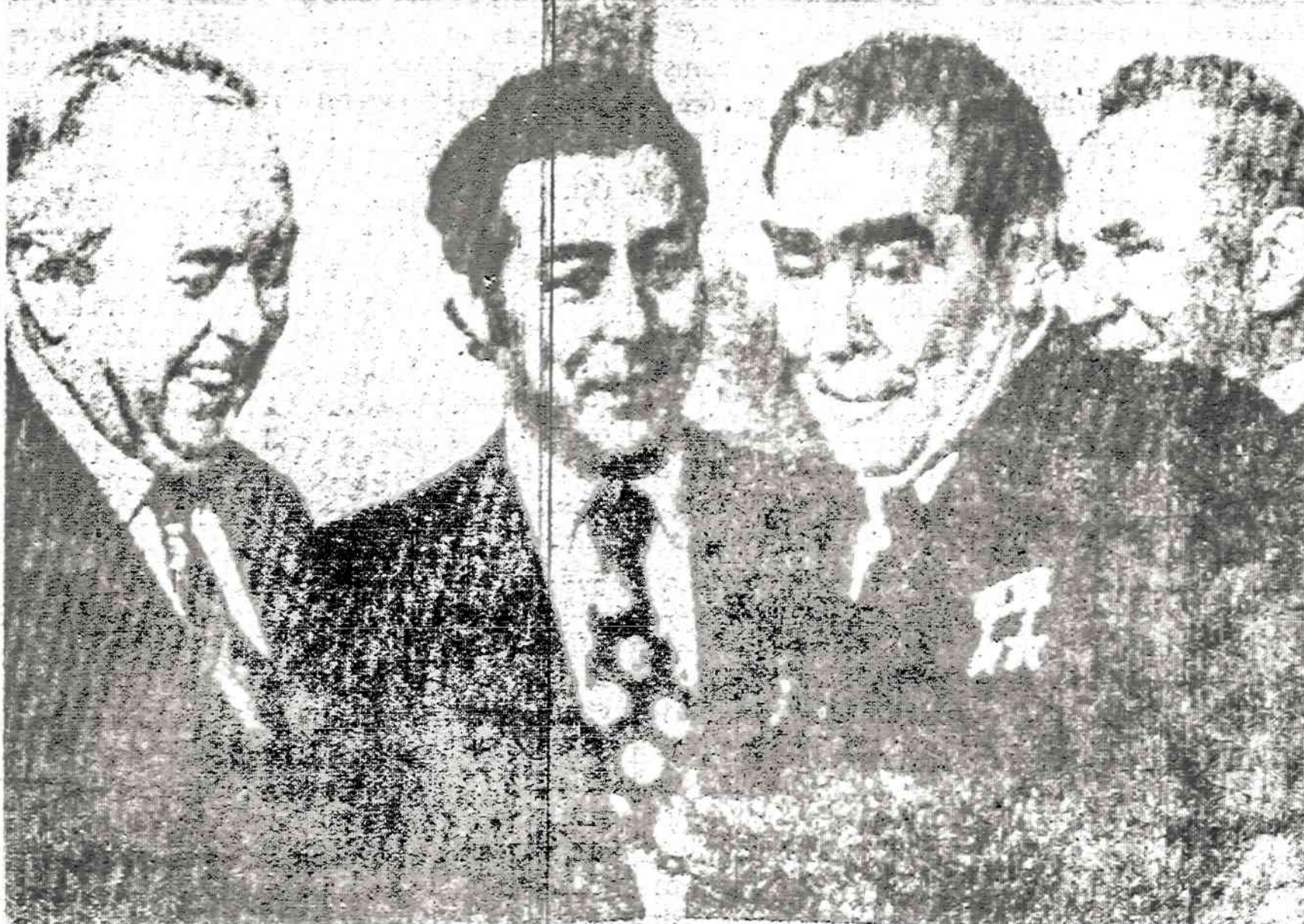
MASKVA. — Filmų aktorė Jane Fonda, kuri vaidina Maskvoje sukanam filme, buvo paklausta užsienio korespondentų apie žmogaus teises Sovietų Sąjungoje. Ji atsakė, kad visame pasaulyje yra žinoma, kad Amerika yra policijos valdomų valstybių kūrėja. Kas vyksta Sovietų Sąjungoje neturėtų pakenkti detantė, paskelbė garšioji "politike" Jane.

LISABONA. — Portugalijos komunistai bandė išardyti krikščionių demokratų partijos suvažiavimą, apsupdami salę, kur suvažiavimas vyko. Raitoji policija komunistus išvaikė ir suvažiavimo dalyvius išvadavo.

LONDONAS. — Naujas Amerikos ambasadorius Britanijoje Richardsonas pareigas pradės pirmadienį. Britų spauda rašo, kad, jei pasitrauktų valstybės sekretorius Kissingeris, jo vietą greičiausiai užimtų ambasadorius Elliot Richardson.

VATIKANAS. — Romos Kurijos diplomatai lanko komunistines valstybes. Vyskupas Agostino Casaroli veda derybas Čekoslovakijoje, o prelatas Luigi Poggi išvažiavo Lenkiją, kur bus visą mėnesį.

NEW YORKAS. — Turkijos ambasadorius Jungtinėse Tautose Vedat Celik pasakė, kad arkivyskupas Makarios turėtų pasitraukti iš Kipro prezidento vietos, nes jis praityje per daug rėmė Kipro sujungimo su Graikija pasiūlymą.

Britanijos premjeras Harold Wilson Kremliuje buvo sutiktas sovietų komunistų partijos vado Leonido Brežnevo, už kurio motosi premjero Aleksejaus Kosyginio galva. Viduryje — Kremliaus vertėjas Viktoras Suchodrevas.

Mirė "Pasiuntinys" Elijah Muhammad

ČIKAGA. — Kaip pranešta, antradienį Čikagos ligoninėje mirė dvasinis Juodųjų musulmonų vadovas Elijah Muhammad, 77 metų. Jis buvo vadinamas Paskutiniu Islamo Pasiuntiniu. Vakar Čikagoje įvyko didžiausia metinė musulmonų šventė "Gelbėtojo Diena", kurioje velionis turėjo pasakyti svarbią kalbą. Jis paliko šešis sūnus ir dvi dukteris.

Juodųjų musulmonų tikyba Amerikoje pradėjo Master Fard Detroit. Velionis Muhammad buvo Fardo mokinis. Detroito įsteigta "Šventykla Nr. 1". O vėliau Muhammad įsteigė Čikagoje "Šventyklą nr. 2". Fardas laikomas pačiu Allah, o jo padėjėjas Muhammad — "Pasiuntiniu". Vasario 26 yra Fardo gimimo diena, švenčiama visų juodųjų musulmonų.

Per 40 metų vadovaudamas musulmonams Elijah įsteigė "Nation of Islam". Jau yra 82 šventyklų, mokyklos įsteigtos 46 miestuose, judėjimas turi savo restoranus, bankus, knygų leidyklą, didžiausią Amerikoje negrų laikraštį, 15,000 akry ūkius trijose valstijose. Elijah vadindavo baltą žmogų "mėlynakiu baltu velniu".

Žinomas negras žurnalistas George Schuyler kartą rašė, kad "Muhammad gal yra chuliganas ir šarlatanas, tačiau jei kuris vadas gali priversti dešimtis tūkstančių negrų praktikuoti ekonominį solidarumą, gali priversti juos gerbti savo moteris, pakeisti savo baltą dietą, atsisakyti alkoholio, sustabdyti nusikaltimus, jaunuolių pakrikimą ir svetimotėriavimą, tai vis tiek toks vadas padaro daugiau negrų laimę, negu bet kuris kitas dabar žinomas negrų vadas".

Kitas žinomas negras, Aukščiausiojo Teismo teisėjas Thurgood Marshall pasakė 1959 m., "Muhammad organizacija yra vadovaujama gausios mušėikų,

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

• Komunistų artilerija paleido vakar 21 raketą į apsupatą Kambodijos sostinę Phnom Penhą.

• Čikagos rinkimų įstaiga paskelbė, kad rinkimai antradienį buvo "gan švarūs", buvo gauti 900 skundų dėl įvairių prasižengimų, aštuoni asmenys buvo suimti, trys jų — rinkimų teisėjai.

• Kandidatai į demokratų nominaciją prezidento vietai: sen. Jacksonas, sen. Bentsenas ir kiti, antradienį vakare atsiuntė merui Daley sveikinimo telegramas.

• Valstybės departamentas įtemptai svarsto specialioje akcijos grupėje ar patenkinti Etiopijos prašymą atsiųsti skubiai amunicijos. Kartu departamentas turi padaryti sprendimą apie Etiopijos karinės valdžios pripažinimą. Sekretorius Kissingeris pasakė spaudos konferencijoje, kad Amerika neužėmė jokios pozicijos Etiopijos vienos provincijos sukilimo klausime.

• Prezidentas Fordas pareiškė viltį, kad kongresas anksčiau ar vėliau padarys savo sprendimą energijos krizės klausimu, nes laiko gaisrinimas labai valstybei pragaistingas.

• Jeruzalėje sprogo trys bombos, o ketvirta buvo išardyta prieš sproginimą. Nukentėjusių nebuvo ir nuostoliai maži.

BEIRUTAS. — Jemenas tapo pirmą arabų valstybę, nubaudusi mirties bausmę lėktuvo pagrobėją. Ali Ben Ali al Awadi, 30 metų amžiaus, nuteistas mirti. Paprastai Jemene ši bausmė įvykdoma nukertant nuteistajam galvą, kuri paskui 24 val. laikoma iškelta ant karties virš miesto vartų.

organizuojama iš kalėjimų ir daboklių ir finansuojama, aš esu tikras, Egipto prezidento Nasserio".

Siūlo aktyviau veikti J. Tautose

NEW YORKAS. — Buvęs ambasadorius Indijoje, dabartinis Harvardo profesorius Daniel Moynihan pareiškė pasikalbėjime su NYT, kad Amerikos politika Jungtinėse Tautose yra labai pasyvi. Amerikai reikėtų daugiau kaltinti, kritikuoti, ieškoti silpnų vietų, žodžiu, aktyviai kelti triukšmą prieš žmogaus teisių laužymą ir kitus prasižengimus.

Amerika klausosi ir priima kitų kaltinimus. Net toks Alžiro užsienio reikalų ministeris Bouteffika kalba apie politinius kaltinimus, kaltindamas kitas valstybes, o kodėl jo nepaklausti, ko kame Alžiro kalėjime pūna žinomas Alžiro revoliucijos vadas Ben Bella, aiškino Moynihan.

JAMMU. — Kašmiro nacionalistų indų Jana Sangh partija surengė protesto demonstracijas prieš valdžios paskirtą provincijos vyriausią ministerį šėiką Abdullah.

Sen. Frank Church paskirtas vadovauti komitetui, kuris tyrinėš žvalgybos agentūros CIA veiklą. Liberalai demokratų planuoja senatorių išstatyti kandidatų į prezidento vietą.

VYRIAUSYBĖ PRAŠO KONGRESO SKUBIOS PARAMOS KAMBODIJAI

WASHINGTONAS. — Vyriausybė spaudžia kongresą skubiai padidinti Kambodijai paramą ir neslepia, kad kongresas bus atsakingas, jei Kambodijos vyriausybė turės pasiduoti puolantiems komunistams. Prezidentas Fordas antradienį pasiuntė laišką Atstovų Rūmų pirmininkui Carl Albert. Laiške išreiškiamas prezidento susirūpinimas kritiška Kambodijos padėtimi. Nepriklausoma Kambodija neišsilaikys, jei Kongresas skubiai nepasirūpins karinės ir ekonominės paramos, rašo prezidentas.

Jei karinė pagalba nebus duota, rašo prezidentas Fordas, vyriausybės jėgos bus priverstos per kelias savaites pasiduoti sukilėjams. Ekonominė padėtis irgi bloga. Pabėgėliai, išvaryti iš savo gyvenamųjų vietų komunistų persekiojimų ir visko naikino politikos, subėgo į Phnom Penhą ir kitus Kambodijos miestus. Prasidėjo didelė maisto stoka. Jei kongresas neparūpins naujų maisto tiekimo reikalingų sumų, nekalti žmonės, kurie priklauso nuo Amerikos, kentės.

Sekretorius Kissingeris spaudos konferencijoje patvirtino prezidento Fordo laiško kongresui mintis. Kissingeris pasakė, kad Phnom Penhą atsidūrė pavojuje. Jei per ateinančias kelias savaites nebus parūpinta pridėtinė parama, tikrai Kambodija pralaimės, nes nebeturės amunicijos. Todėl statomas klausimas, ar Amerika neduos amunicijos tokiai šaliai, kuri seniai susirūš su Amerika ir kuri aiškiai parodė, kad nori gintis. Amerikai krinta didelė atsakomybė, pasakė Kissingeris, pridėjęs, kad jam žinoma, jog madoje šaipytis iš "domino teorijos", tačiau Amerika negalinti pasitraukti nuo šios problemos.

Prezidentas Fordas pabrėžė laiške, kad kyla moralinis klausimas: ar mes galime apgalvotai apiešti mažą šalį, kovojančią dėl savo mirties ar gyvybės? Ar Amerika, kuri iki šiol visada padėdavo savo draugams sunkiose dienose, dabar pasmerkė mažą Azijos valstybę, kuriai reikalinga parama? Mūsų valstybės saugumas ir mūsų sąjungų patikimumas priklauso nuo mūsų reputacijos, kaip patikimo partnerio. Visos pasaulio šalys ir mūsų priešai mus teis pagal mūsų elgesį, pasakė prezidentas Fordas.

Amerikos ambasada Kambodijoje paskelbė, kad iš P. Vietnamo Tan Son Nhut aviacijos bazės į Phnom Penhą pradėti gabenti ryžiai, žibalai ir amunicija. Kasdien bus lėktuvais atgabenama 545 tonos ryžių ir 250 kubinių metrų žibalo. Kadangi Phnom Penhas visai apsuptas ir keliais ar upe nieko negalima pristatyti, Amerikai tenka naudoti gan brangų oro transportą.

Vyriausybės jėgos, apie 700 kareivių, pasitraukė po sunkių kovų iš Kambodijos buvusios karalių sostinės Oudong miesto. Kovos šiame fronte vyksta apie 25 mylios nuo Phnom Penho.

WASHINGTONAS. — Kongreso narys Wilbur Mills gydysi privačioje klinikoje, kur paprastai gydomi alkoholikai.

Maršalas Grečka tariasi su Gandhi

NEW DELHI. — Sovietų komunistų partijos politbiuro narys ir gynybos ministeris maršalas Andrejus Grečka Indijoje tarėsi su premjere Indira Gandhi ir su užsienio reikalų ministru. Kartu su Grečka į Indiją atvyko ir sovietų jūrų laivyno bei karo aviacijos viršininkai.

Indija jau yra gavusi iš Maskvos lėktuvų, povandeninių laivų ir kitų ginklų. Spėjama, kad šiose derybose svarstomas Indijos apginklavimo klausimas. Daug ginklų Indija gamina savo fabrikuose, pagal sovietų duotus modelius.

Prašo Izraeliui daugiau pinigų

WASHINGTONAS. — Prezidentas Fordas pirmadienį paprašė kongreso padidinti Izraeliui paskirtą ekonominę paramą dar 274 mil. dol. Izraelio ekonominei padėčiai pablogėjusi. Izraeliui buvo skirta 385 mil. dol. parama.

Pirmadienį Izraelio finansų ministeris Rabinowitz paskelbė valstybės biudžetą iš 9.38 bil. dol., kurių 40% skirta gynybai. Kartu ministeris paskelbė ir naujus mokesčius ir kai kurių kainų pakėlimą. Izraelio piliečiai moka aukščiausius mokesčius pasaulyje, po Izraelio eina švedai.

Ministeris paaiškino, kad 1973 metų karas sutrukdė Izraelio ekonomiką ir ekonominė nepriklausomybė. Eksportai prieš karą sudarė du trečdalius valstybės pajamų. Dabar, nežinant pakeltų mokesčių, Izraelis turės 250 mil. dol. deficitą. Šiais finansiniais metais ginklai kainuos 3.7 bil. dol., kai prieš 1973 m. karą buvo išleista 1.4 bil. dol.

Apie 31% biudžeto skiriama sveikatai, švietimui, butams ir šalpai.

BELFASTAS. — Šiaurinėje Airijoje smurtas nesibaigia, nors slapta aiški armija ir paskelbė paliaubas. Vienas 16 metų katalikas buvo nušautas, kiti du sužeisti.

Saulėta, stiprus šiaurės vakarų vėjas, dieną 40°, naktį 30°. Saulė teka 7:31, leidžiasi 6:37

Kuračio kalba Miami lietuviams

Dan Kuraitis, biznierių, žurnalistas ir keliautojas, išėjęs į pensiją, neužmiršta Lietuvos ir lietuvių tautos reikalo, kuriais jis visą savo gyvenimą rūpinosi. Jis važinėjo nepriklausomai Lietuvoje ir rusų okupuotose Lietuvos ir rusų okupuotose Lietuvos, "sėkė" lietuvių gyvenimą, o sugrįžęs į Ameriką dalinosi su gausiais šio karto lietuvių savo patirtimi. Jis plačiai aprašinėjo naujoves savo straipsniuose, jis parašė kelias atsiminimų knygas.

Nūnai jis, Floridą žiemos praleisti, Kuraitis pasakė kalbą Miami Lietuvių Klubui su nuostabe Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimu. Jis taip elgiasi jau kelinti metai. Kiekvieną kartą jis iškelia vis naują ir įdomią problemą. Šiais metais iškilmų metu Dan Kuraitis pasakė šią kalbą:

Vaikai garbingi, esat ir buvot, kad mūsų dūlės ir kaulus godojot. Savo jėgomis vilį vis klotot. O tėvynei meilės nenustojot.

Tai poeto Ksaverio Yanagilio eilėraštis rašytas prieš 70 metų.

Tas jautrus eilėraštis tinka ir šiandien. Jis tinka visiems laikams... Jis tinka visiems laikams, kad garbingi Lietuvos vaikai per metų metus, per šimtmečius, savo jėgomis "vilį" vis klotų, tėvynei meilės nenustojot.

Garbingi Lietuvos vaikai per šimtmečius gindami tėvynę ir laisvę, kovojo su mongolais, kovojo su kryžiuočiais, kovojo su lenkais ir su vokiečiais, kovojo ir tebekovoja su rusais... Anoj vergijos gadynėj, kai spauda buvo atimta, tie garbingi Lietuvos vaikai turėjusieji progos išeiti aukštuosius mokslus, tapti aukštais valdininkais, aukštais dvasiškiais, protiniais intelektualais, gyventi prabangų gyvenimą ir džiaugtis pilnamomis gėrybėmis. Jie visi galėjo važinėti po Lietuvą karietose, stalininių arklių tempimoje ir vairuojamose saguotų vežiku.

Per tą laiką Lietuvoje išaukštėtas ir išmokslintas jaunimas užima mūsų senos kartos vietas ir godžiai dirba tėvynės laisvės darbe. Jie garsiai belaidžia į laisvojo pasaulio duris, skundžiasi, kad jų tėvynė yra skriaudžiama. Laisvasis pasaulis jų dąsą vis dažniau išgręžė ir godžiai jo klausosi. Tas balsas tiek toli nūėjo, kad šiandien Washingtone, atidarant Kongresą, nuneia lietuvis ir sukalba maldą už laisvą Lietuvą.

Lietuvius per šimtmečius buvo skriaudžiamas. Jis buvo skriaudžiamas Europoje, jis buvo skriaudžiamas ir čia, Amerikoje. Čia suvažiavęs Lietuvos jaunimas buvo priverstas dirbti pačius sunkiausius ir pavojingiausius darbus. Bet lietuvius per amžius buvo kantūs, darbštūs ir teisingas.

Gal vien dėl to Upton Sinclairis rašydamas pagarsėjusią savo "Jungles", pasirinko pagrindiniais veikėjais lietuvius, nes jis matė, kad lietuviai, vėliausiai iš kraštų imigravę, skerdyklose geriausiai atlikdavo dienos darbą ir buvo labiausiai skriaudžiami. Jis žinojo, kad lietuviai mokėjo pasirašyti tikrai kryžiuokį. Sinclairis savo akimis matė ir ausimis girdėjo, kaip šeštadienį ir sekmadienį vakarais lietuviškos dainos skambėdavo visuose lietuvių saliuose. Sinclairis vaizdžiai aprašė Jurgio ir Onos vestuvės, kaip Marija, pasiračiusi rankoves, dirgavo vestuvių puotą, o visi garsiai dainavo: "Sudie, kvietkeli, tu brangiausias..."

Šiandien, praėjus 70 metų, tas Sinclairio veikalas ir vėl išleistas kišeninio formato knygele. Jai duotas kitas pavadinimas, veikalas pavadintas "Packingtoun", bet toje mažoje knygelėje yra ta pati istorija anglų kalba, ir joje yra ta pati dainelė lietuvių kalba.

Jeigu šiandien Sinclairis atbustų, tai jis pamatytų, kad tos mažytės trijų milijonų tautelės jaunimas, anais laikais mokėjęs dainuoti be gaidų ir kurios chorvedžiai pianiną skambino vienu pirštu, šiandien yra viena vienintelė išsivijoję, turinti savo operą.

Lietuvio sielai maistą davė lietuviškoji daina. Lietuvis dainuoja šimtmečiais. Jis dainuoja dalgį kaldamas, jis dainuoja šieną pjaudamas, jis gieda prie kryžiaus, jis gieda mirusį lydėdamas. Jis dainuoja pabaigtuvėse, jis dainuoja vakarnėse, jis dainuoja ant šepetės kranto. Gafimas dainas, kad daina anoj gadynėj neleidžia lietuviui nusukti kitautei — rusų ir lenkų — jūroje.

Vilius yra didžiausioji žmonių laimė. Ateina gadynė, kada visos tautos taps laisvomis — ir mažos ir didelės. Ir mūsų tėvynėje jau atsiranda nauji ir garbingi tėvynės vaikai: nauji talentai, nauji kurdikos, nauji brazilinkai... Ir bus naujų dar daugiau garbingų mūsų tėvynės vaikų. Mes nesame vieni, kurie visą savo gyvenimą "savomis jėgomis vilį" klotojam, ir tėvynę meilės nenustojam. — baigė kalbą Dan Kuraitis.

Apie vidurį praeito šimtmečio Lietuvos jaunimas pradėjo keliauti į Ameriką, į šį kraštą. Bevažiudamas į šį kraštą, jis atsivežė eilėraščių knygeles, pasakų knygeles, maldaknyges ir kitokią spaudą, kokią galėjo atsivežti. Kitas knygeles jau čia rado. Nemokėdamas skaityti, jis mokėsi sleibžaviojo, pradėjo ilgėtis Lietuvos ir įsitrukę į gimtojo krašto laisvinimo darbą.

Apie šio šimtmečio pradžią, kada jaunimas čia pradėjo keliauti dideliais būriais, čia, Amerikoje, jau buvo organizuojamos draugijos, statomos bažnyčios ir steigiami laikraščiai. Kai atėjo laikas laisvinti Lietuvą, Lietuvos jaunimas jau buvo pribrendęs imti ginklą ir vyti priešą laukian. Jauni lietuviai intelektualai buvo pribrendę imti vadovaujamus vietas. Žmogaus gyvenimas yra panašus į sapną. Kai mes maldos kalbėjome: "Žodis stojo si kūna ir gyvena tarpe mūsų. Tie garbingi tėvynės vaikai, kurie žadino Lietuvos laisvę,

VASARIO 16 MINĖJIMAS LIETUVOS PASIUNTINYBĖJ IR WASHINGTONO VIEŠBUTYJE

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimo — Vasario Sešioliktą dieną Lietuvos atstovas ir ponia Kajeckienė priėmė svečių valstybių diplomatus ir kitus aukštus pareigūnus, atsilankiusius pareikšti Lietuvos atstovui linkėjimus.

Šiais metais Lietuvos pasiuntinybėje, atsilankė svečimtaučiai daugelis su žinomomis. Diplomato korpuso dekanas Galermo Sevilla Sacasa, Valstybės Departamento Baltijos skyriaus viršininkas William S. Shepard, Valstybės Departamento protokolo skyriaus pareigūnai Patrick Daly ir Richard Gookin, Vakarų Vokietijos ambasados pareigūnas Klaus Soenksen, baronas Stackelberg, Hondurso ambasados patarėjas Ivan Romero, Saudi Arabijos ambasados atstovas, Latvijos pasiuntinybės atstovas Anatol Dienbergs, Latvijos pasiuntinybės patarėjas Willis Tomsons, buvęs Rytų Europos skyriaus viršininkas, paskretorius Harold Vedeler, buvusio Amerikos pasiuntinio Baltijos valstybės Arthur Lane žmona, buvusio paskretoriaus Loy Henderson žmona, Amerikos Balso Europos skyriaus viršininkas John E. Jones, buvęs to skyriaus viršininkas dabar paskirtas aukštoms pareigoms į užsienį Robert B. Warner, prof. Leo Dobrianski. Negalėjusi atvykti, kovotoja už pavergtųjų tautų teises Anne Chennaul atsiuntė savo nuosirdų sveikinimą. Respublikonų etninę grupių viršininkas Julian Niemczyk, lietuvių, latvių ir estų draugijų pirmininkai ir keletas kitų Lietuvos reikalams palankių asmenų. Atsilankiusiųjų asmenų tarpe buvo ryškesnių lietuvių visuomenės veikėjų, dvasiškų jaunimo ypač gražūs būrys lietuvių tautiniais drabužiais pasipuousių lietuvių, kurios pridavė šventiškos Vasario 16 dienos nuotaikos. Ta pat progą buvo

paminėta ir ponų Kajeckų vestuvių sukaktis. Jaukioje nuotakoje susirinkusieji turėjo progos pasikalbėti ir pasivaikinti su svečimtaučiais svečiais.

Washingtono Amerikos Lietuvių draugija ir vietinis Lietuvių Bendruomenės skyrius Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimą suruošė viena savaitę anksčiau — vasario 9 dieną. Minėjimas (pradėtas iškilmingomis pamaldomis bažnyčioje įvyko Washingtono viešbutyje. Atsilankė ir su džiaugsmo ovacijomis buvo sutiktas Simas Kudirka, kuris per minėjimą tarė keletą žodžių.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo Los Angeles Times, Washingtono spaudos biuro vedėjas Murray Seeger, kuris neseniai yra buvęs Lietuvoje ir kitose Baltijos valstybėse. Jisai kaip žurnalistas keletą metų gyvenęs

Maskvoje įdomiai nupasakojo sovietų pavergtų baltiečių ir kitų respublikų žmonių beštreiklanciją savo tautinę identifikaciją. Anot jo, tasai tautinis išskyrimas nuo rusų vienaip pasireiškia Lietuvoje, kitai Estijoje dar kitaip tirštai rusais apgyventoje Latvijoje.

Minėjimo progą žodį tarė Lietuvos atstovas Juozas Kajeckas, Valstybės Departamento Baltijos skyriaus pareigūnas perskaitęs ta progą Lietuvos atstovui atsiųstą Valstybės sekretoriaus Henry Kissingerio laišką. Gausiai susirinkusius sveikino Latvijos pasiuntinybės patarėjas ir estų bei latvių draugijų pirmininkai. Buvo pasveikintas pirmasis Lietuvos savanoris — pulkininkas Kazys Skirpa ir lietuvis Amerikos veteranų atstovas Jasiūnas. Sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai.

SKAITYK U KETA PATARŲ SKAITYK DEMOKRATINĮ DIENRAST "NAUJENAS"

GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJENOSE" SU DIDELĖMIS NUOLAIDOMIS:

- Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. 320 psl. Kietas, tvirtas, vietoje \$4.00 dabar tik \$2.00
- Dr. A. J. Gussen — MINDŲ SVEIKATA, tik \$2.00
- Dr. A. J. Gussen — AUKŠTĄ KULTURĄ — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą išpildžiai. Dabar tik \$2.00

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsiuntus čekį arba money order.

NAUJENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti poikių knygų, kurios papuolė bet kokių knygų spinto ar lentynai.

- K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrista, 592 psl. \$6.00
- K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrista, 464 psl. \$6.00
- Dr. Kazys Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS. II tomas. Gražiai viršelis. 336 psl. Kaina \$6.00. Minkštais virš. \$5.00
- Prof. Vaclo. Biržiška, SENUJŲ LIETUVISKŲ KNYGŲ ISTORIJA. I dalis, 208 psl., įrista — \$3.00, minkštais virš. — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrista — \$3.00, minkštais virš. — \$2.00
- Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrista, 416 psl. \$5.50
- Kipras Bielinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštais virš. \$5.00
- Juozas Liudžius, RAŠTAI, 250 psl. \$3.00
- S. Liudžiūnė, ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIUDŽIŲ, 68 psl. \$1.50
- Janina Narušė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai 170 psl. \$3.00
- M. Gudelis, POVLAS MILERIS, biografijos bruožai 232 puslapiai \$3.00

Knygas užsakant reikia pridėti 25 ct. pašto išlaidoms.

NAUJENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. NA 1-6100

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbimas, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia sumėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapacinskis, ŠIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietas drobės viršelis kaina 4 dol.

Juozas Kapacinskis, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai. Išeivio Dalia yra naūri ankstesniųjų atsiminimų tsa. Tai yra Amerikoje besikuriantio ir patvariai įsikūrusio asmens istorija. Knyga gausiai iliustruota. 300 psl. Kaina 7 dol.

ČIKAGIETIS IŠPUDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Viimijė, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakčiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaidžius aprašymai, ką ji ten matė, kokią kalbą girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGISKUOJŲ KILMŲ Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą išpildžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINES UZDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna turistų ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

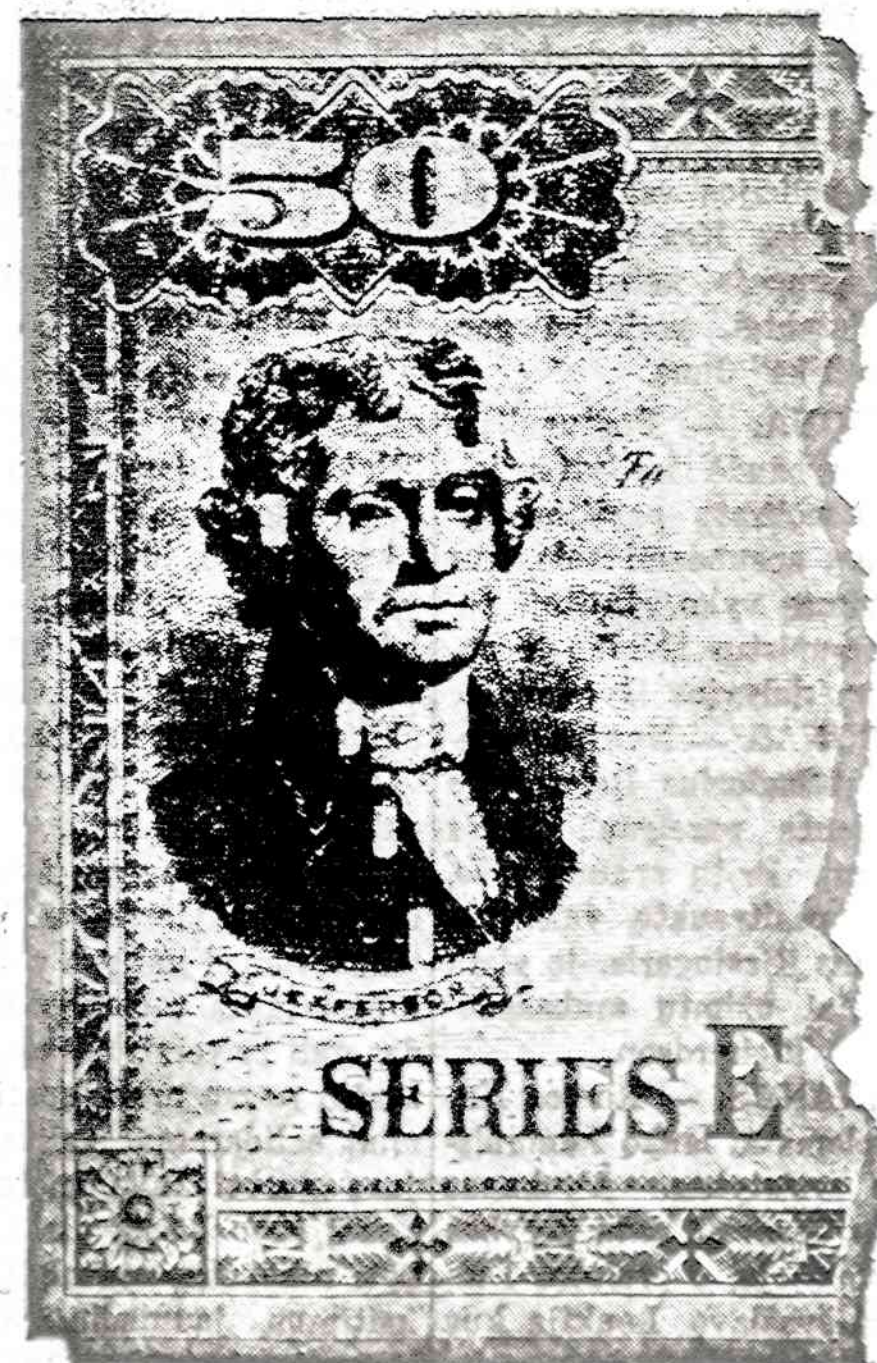
Vincas Zemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Zemaitis, LIUBILNO UNIJOS SUKAKTIES PARAŠEJE. 84 psl. Kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gaminami NAUJENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdami čekį ar pinigine perlaide.

Steal me. Burn me. Throw me away. I'm still yours.

Once you bring me home, I'm yours forever. Even if I'm burned, Or lost, Or stolen. If you look for me and can't find me, just report it. And you'll get me back, as good as new. And remember: I'll never break your heart. Or leave you stranded in the tight spots. I'll always be there when you need me. And that ought to make you feel pretty secure.

Now it's time for 5% interest when you hold membership of 5 years (40% the first year). Bonds are payable at 10% when you are 60 years old. When needed, they can be cashed at 100% bank interest is not added to state or local income taxes and federal tax may be deducted with authorization.

Take stock in America. Join the Payroll Savings Plan.

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

STORA KNYGA APIE ŠVĖKSNĄ

Praeit lapkričio pabaigoje losangeliečių knygų parduotuvė Vacy's Prizgintas vieną sekmdienį parapijos kieme ant knygų stalo padėjo naują leidinį — "Švėksnā". Keletą egzempliorių turėjo ir bematant tą pačią dieną pardavė ir dar pritrūko. Retas atsitikimas, kad iš pirmos dienos tokios rūšies knyga čia tiek daug dėmesio pareikštų. Nešdamasis "Švėksnā" namo, galvojau: kada aš perskaitysiu tą storą, lyg mišiolą, knygą, ypač kad turėjau kitokių rašalavos pramogų, šiek tiek svediausi ir važinėjau, tad su knygų skaitymu buvau atsilikęs. Pagaliau, ar ji bus įdomi ir patraukli? Ir tik vasaryje vėl ją paėmiau, per keletą laisvalaikio perskačiau, nes kiekvienas perskaitytas puslapis masino toliau skaityti.

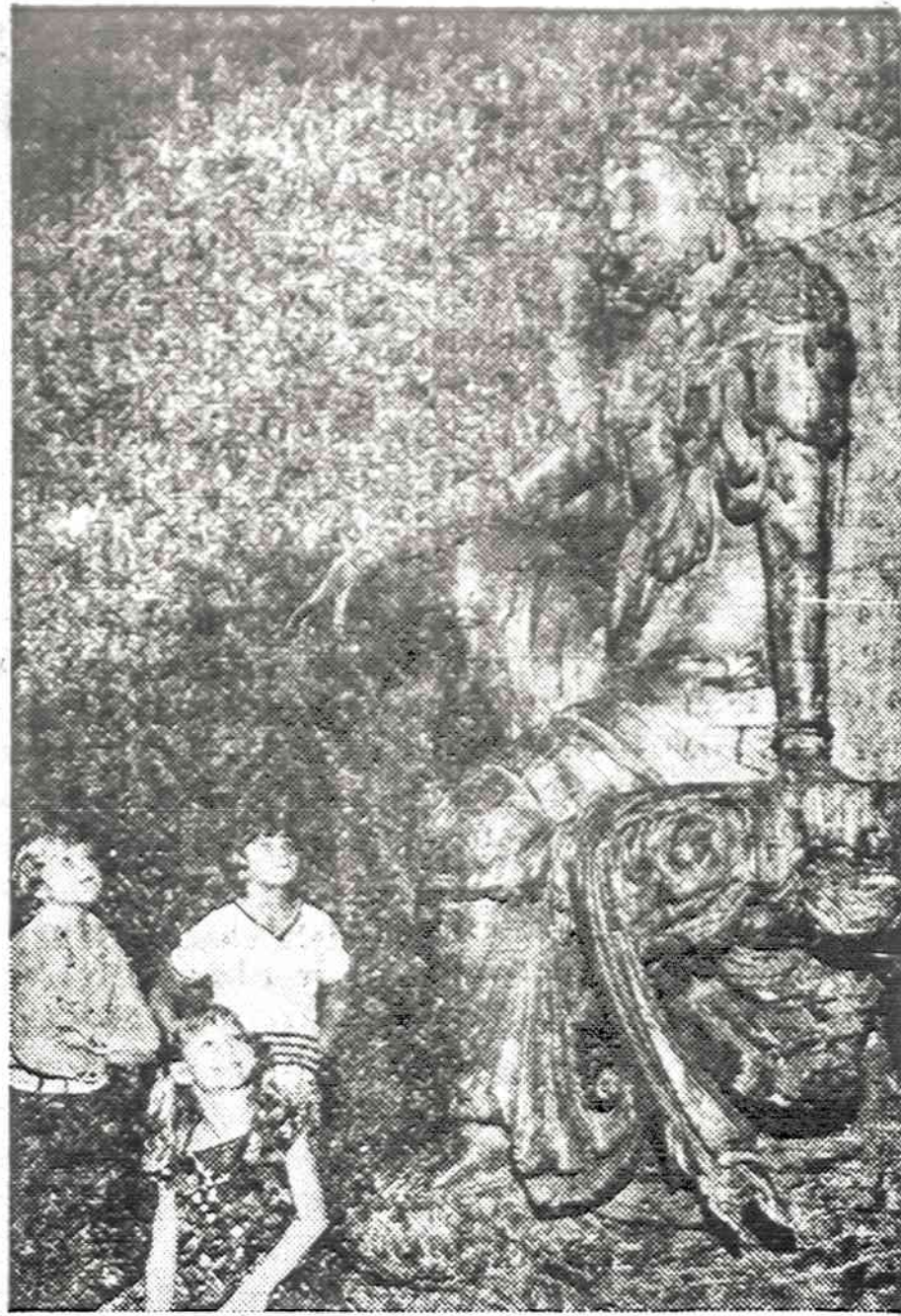
"Švėksnā" knyga išleido švėksniškių draugija Čikagoje 1974 metais. Redakcinė komisija: Alicija Rūgūtė, ji pirmininkė ir redaktorė; redakcinės komisijos nariai: Adomas Jasas, Karolina Miečienė, Stasė Peteršonienė, Stasys Rudys, Juozas Šlaivas. Tirošelio piešinys Anas-tazijos Tamošaitienės, technikinė priežiūra J. Slaboko. Spausdinta M. Morkūno spaustuveje. 536 puslapiai, kaina 10 dolerių. Spaudos darbas geras, nedaug vadinamųjų korektūros klaidų. Bė skaitymo teksto daug fotografijų.

Redaktorė A. Rūgūtė pratar-mėje sako, jog knygai išleisti svarbiausias paskatinimas buvo švėksniškių meilė, prisirišimas, pasididžiavimas savo kraštu ir noras parodyti ateinančioms kartoms, kaip gyventa, dirbta ir kurta, kentėta ir džiaugtasi. Knygoje išspausdinta, jei neapsirinku, 39-nių autorių straipsniai. Redaktorė Rūgūtė, pratar-mėje įskaitant, yra parašiusi 22 straipsnius ar straipsnelius. K. Miečienės septyni straipsniai. Dar šešetas autorių davė po du ar tris rašinius, o likusieji po vieną.

Daug pasikartojimų

Straipsniai nevienodo lygio, nevienodos vertės. Kadangi daugelis švėksniškių ar buvusių švėksnos gimnazijos mokinių atsiminimus pradeda, kaip sakoma, nuo Adomo ir Ievos, tai pasikartojimų apstu. Ir vieno ir kito vis pradeda pasakojimu, jog švėksnā yra Paprūsyje, netoli Klaipėdos krašto, jog ten steigta mokykla, jog miestelyje buvo gaisras, jog vėl nauja mokykla statyta ir t. t. Redaktorės uždavinys turėtų būti buvęs tuos kartojimus išbraukti ar žymiai sumažinti.

Deja, tai nedėkingas darbas. Straipsnių autoriai paprastai yra labai jautrūs, kartais net savimylės narcizai. Gal redaktorė, norėdama švėksniškius išlaikyti darnioje draugijoje, ne-

Medinė Budos statula, drožta prieš 900 metų. Kijina atsuntė Amerikon savo meno darbų parodai, kuri išstatyta Kansas City Nelsono galerijoje. Kinai atvežė 380 meno kūrinių, kurie vėliau bus grąžinti į Kijiną.

norėdama straipsnių autorius užrūstinti, leido spausdinti kuo mažiau juos braukydama. O kad šiek tiek redaktorės braukytų, yra pasiekęs garsas; kai kurių autorių paleistas, jog straipsnio pats "cimusas" nubrauktas, raštas sutrumpintas ir sugadintas... Sunku pasakyti, ką ji nubraukė, bet skaitant lengva įsitikinti, jog braukymų galėjo būti ir daugiau.

Pratar-mėje redaktorė knygą pavadina švėksnos monografija. Jei laikytis L. Enciklopedijos ar Dabartinės lietuvių kalbos žodyno aiškinimo, kas yra monografija, negalėtume sakyti, jog švėksniškė knyga yra monografija, nes joje mokslinių straipsnių nedaug, o daugiausia yra paprastų aprašymų, atsiminimų ir pasakojimų. Pvz., vienuose atsiminimuose autorius pasakojasi, jog lankė Jurgaičių, Intakių ir švėksnos pradžios mokyklą ir pabrėžia: "Mokyklose buvo mokoma skaitymo, rašymo, skaičiavimo, tėvynės pažinimo..."

Tik perskačiau ir šovė galvon vertinimo mintis, jog tokie sakiniai tik kamšalas knygai pastorinti: rask Lietuvoje pradžios mokyklą, kurioje nebūtų buvę mokoma skaitymo ar skaičiavimo! Bet šiandien, prieš pradėdamas šią apžvalgą rašyti, radijo žinios pagalba nuomone pakeičiau. Radijas pranešė, jog vienas švietėjas (educator) Kalifornijos universiteto mieste (Berkeley) paskelbęs studiją, įrodinėdamas, jog skaitymo ir matematikos pamokos neturėtų būti priverstinės, bet tik tiems mokiniams, kurie laisvai pasirenka. Pagal tą studiją vaikai uoliau mokosi tuos dalykus, kuriuos gali patys pasirinkti.

Taigi, šitaip Amerikos mokyklų modernizacija įvykdžius, gal paseks ir kitos valstybės, kaip kad įprato "Coca-Cola" gerti, tad po šitokių reformų ir švėksniškio pasakojimas, jog Lietuvoje mokyta skaitymo ir skaičiavimo, bus istorinės vertės.

Angliškasis Webster žodynas yra tiek liberališkesnis ir neuždėda monografijai privalumo, kad ji turėtų būti mokslinis ra-

tas ar veikalas, kaip to reikalauja L. Enciklopedija ir žodynas. "A book, article, or paper written about a particular subject" — yra monografija, pagal Websterį. Mano supratimu A. Rūgūtės redaguota monografija yra didelis medžiagos šaltinis moksliniam veikalui, mokslinei monografijai, jeigu kada nors ir kuris nors istorikas dar imsis apie švėksnos praeitį rašyti. Atliktas geras darbas, tiek daug raštų ir atsiminimų sutelkiant į vieną knygą. Būtų naudinga, kad pavyzdžiui pasektų ir kitų miestų ar miestelių kultūrininkai, kad surašytų bei surinktų į rinkinį savų vietovių aplinkos ir kultūrinės veiklos atsiminimus. Tiesa, švėksniškiai šioje srityje nėra pirmieji. Pvz. pabrėžėčiau, jog išleido knygą apie Panevėžį.

Žvilgsnis į knygos turinį

Kai kurie "Švėksnos" autoriai yra jau mirę. Vieni amžinybėn iškelavo prieš knygos išleidimą, o kai kurie, yvz. prof. S. Dirmantas, mirė savo straipsnį jau knygoje matęs. Nemažai švėksniškių, knygai rašiusių, gyvena JAV, kiti Kanadoje bei kitur pasaulyje nuo bolševikų pabėgę. Elena Juciūtė Sibiro ištremime išvargusi, o dabar Amerikoje gyvenanti, švėksniškių knygoje rašo apie šventinius ir buitinius papročius, retkarčiais įterpdama, kaip tie papročiai okupacijoje nyksta bei kurie jau visai išnykę (Tuo pačiu paminėta, jog Elena Juciūtė pati yra parašiusi knygą "Pėdos mirties zonoje", kurioje aprašomas bolševikinis teroras ir autorės išgyvenimai okupuotoje Lietuvoje ir Sibire. Knygos išleidimo metai — 1974).

"Švėksnos" knyga suskirstyta į dvi dalis. Pirmoji — "Kraštas ir žmonės", antroji — "Švietimas ir auklėjimas". Pirmuoju išspausdintas dr. Jono Puzino straipsnis — švėksnos krašto proistorė. Penkiasdešimt šeši puslapiai rašto ir įvairių archeologinių iškasenų fotografijų. Antras iš eilės prof. A. Salio raštas arba studija — švėksnos vardas ir tarmė. Mokslu vyru raštai, bet parašyti įdomiai, patraukliūs skaityti.

Švėksnos praeities skyrius pradėtas dipl. inž. J. Rugio straipsniu, paimtu iš ti autoriaus 1950 metais išleistos knygos "Švėksnos praeitis". Apie švėksnos apylinkės miškus yra prof. Juozo Raukščio straipsnis. Prof. S. Dirmantas, Elena Šaulienė, arch. J. Okunis, dr. A. Plateris ir minėta Elena Juciūtė yra kiti švėksnos praeities straipsnių autoriai.

Religinio gyvenimo skyriuje rašoma apie parapiją, apie bažnyčias, apie kapines, apie evangelikus — liuteronius ir žydus. Straipsnių autoriai: Kun. V. Ju-

16 VASARIO IR BALIAI

Lietuviai jėzuitai leidžia dvasiaviltinį žurnalėlį "Mūsų žinios". Atsakomasis redaktorius Algimantas Kezys S. J. Redaktorė Danutė Vakarė. Žurnalėlis sausinamas gerame popieriuje. Dedama gausiai foto nuotraukų. Neužgaulus. Daugiausiai jame svarstomi Jaunimo Centro, skautų ir kitokie dalykėliai. Yra ir "Mūsų jaunimo žodis" skyrelis, kurį redaguoja Danutė Bruškytė.

Sio žurnalėlio š. m. vasario 9 d. 3 (66) nr. įdėtas jaunuolio Sauliaus Girmiaus straipsnelis: "Eikim su laiko dvasia". Jis šiame straipsnyje rašo 16 vasario minėjimus daug kas kritikuoja, kad per ilgai kalbama: "Per daug įvairių sveikinimų ir paskaitėlių", kuriose nieko naujo nepasakoma. Girdi, žurnalistų spaudos baliuje, net 670 susirinkę. Siūlo per 16 vasario minėjimus, net vieną kitą čerkutę išmesti.

Dabar anot Girmiaus, visi gyveną neblogai ir tokiems baliams turėtų pakankamai pinigų. Ir savo straipsnį šitaip užbaigia: "Pakeitimas vasario 16-tos minėjimų į balius taip pat pritrauktų visą eilę lietuvių, kurie randa laiko tiksliai eiti į balius ir neįstengia eiti į kitus parengimus. Ar politikieriams nebus linksmiau, jei jie gautų skaniai pavalygti? Ar paskaitininkų kalbos ir sveikinimai nebus mažiau nuobodūs, jei klausytojas bus truputį išgėręs? Ko gero ar paskaitininkai net trumpiau kalbės, jei žinos, kad vakarjėnė

gali atšalti, ar bus mažiau laiko pašokti.

Tai, sutapatinkime tradiciją su realybe, nekeiskim tradicinės minėjimų programos, bet eikim ir su laiko dvasia, reikalaukim, kad kitais metais vasario 16-tos minėjimai būtų baliiai".

Taigi, jaunuoli, jeigu rašai šiaip sau, neturėdamas kitokios temos, arba pasiūlydamas, kad baliuose daugiau lankomasi, negu 16 vasario minėjimuose, tai gal ir neblogai. Bet jeigu rašai rimtai, tai, jaunuoli, visai blogai ir kvailai lokai nurašai.

16 vasario minėjimai, nėra pasilinksminimo ar čerkutėlių tušinimo diena, bet susikau-pimo ir ryžto — atgauti Lietuvai laisvę.

Mūsų broliai ir sesės lietuviai okupuotoje Lietuvoje kenčia baisią rusiškojo okupanto vergiją. Tūkstančiai sugrūsti į koncentracijos stovyklas. Gi, mums siūlai, vietoje susikau-pimo ir padoraus 16 vasario minėjimo, gėrėtis moterų suk-

nelimis, gėti čerkutes, šokti ir ko gero pasigėrūs; net apsi-stumdys. Tai žinai jaunuoli, išsina, nei šis, nei tas

16 vasario minėjimus, kaip didžiausią džiaugsmą, su iš-gėrimais, šokiais ir kitokiais pasilinksminimais, švėsimė tuomet, kuomet mūsų tėvynę Lietuvą apvais rusas — okupan-tas. Kuomet Lietuva vėl bus laisva ir nepriklausoma valstybė.

Slasys Juškėnas

"NAUJIENOS" KIEKVIENO

L E T U V I O

DRAUGAS IR BICIULIS

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" naujam skaitytojui tik už \$5.00 metams! (Reguliari prenumerata — \$10.00)

Prašome iškirpti ir prisijusti su virš nurodytu prenumeratos mokesčiu.

(Pavardė ir vardas)
(Tikslus adresas)

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

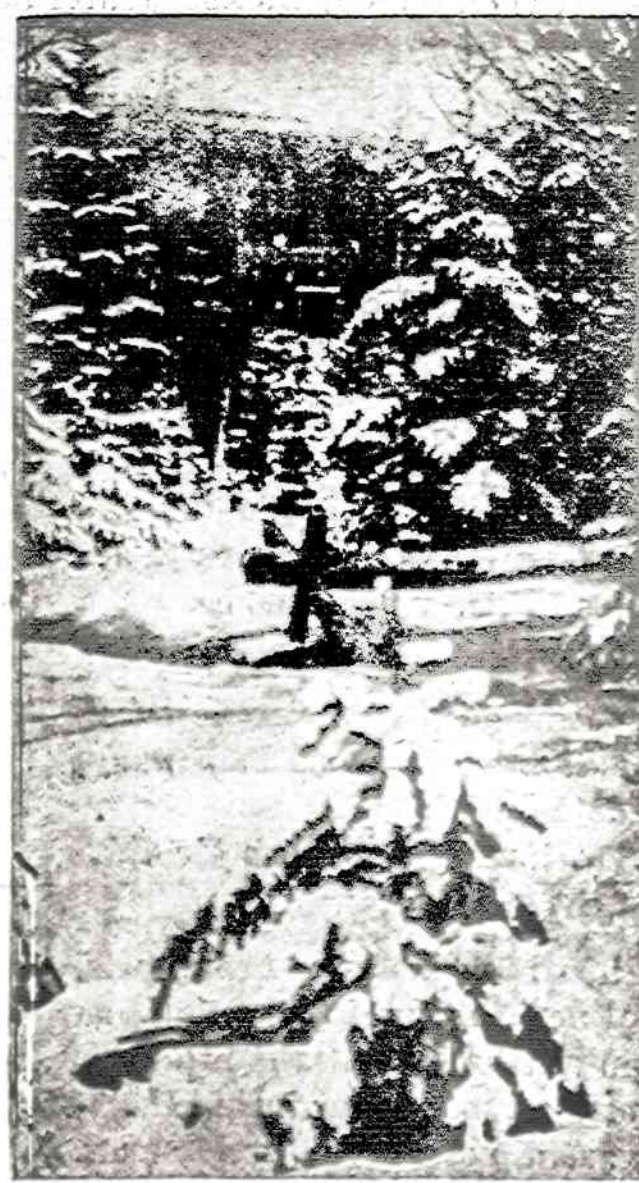
YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis - Dėdė Serną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausė jo pasakų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemos ar vasaros pasisakymams nupirkti Antano Rūkos, parašytą Vienišo ŽMOGAUS GYVENIMĄ — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradijungs kiekvieną, kas ji atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo AN-TANO RŪKO lengvas, vaizdus, graži literatūrinė forma — pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išelvių švietusių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

Taupykite dabar pas mus

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2%

PER ANNUM:

\$5,000.00 OR MORE

4 YEAR MATURITY

6 3/4%

\$5,000.00 OR MORE

30 MONTHS MATURITY

6 1/2%

\$2,500.00 OR MORE

1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Ištalgo pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, choral, grupės, užsakičius 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasitūniant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.50 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
trims mėnesiams	\$8.50
viename mėnesiui	\$3.00
Kitoose JAV vietose:	
metams	\$36.00
pusei metų	\$19.00
trims mėnesiams	\$10.00
viename mėnesiui	\$3.50
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Lietuvoje kyls varo kyla

Raudonoji armija ir sovietų policija jokių būdu nebūtų galėjusi valdyti Lietuvos ir kitų rusų pavergtų kraštų. Okupantas suorganizavo komunistų partijos grupę, kad pavergtiems žmonėms valdyti turėtų gerus pagalbininkus. Lietuvoje gimę ir auge komunistai bent lietuviškai kalbėti moka, o pavergtus gyventojus valdyti patyrimo turintieji čekistai naujai užverbuotus komunistus tikėjosi išmokyti.

Kraštą pavergusiems rusams svarbiausia reikėjo turėti vertėjus, kad okupanto rusiškus planus galėtų suprantamai lietuviams išdėstyti. Antanas Sniečkus, Lietuvos komunistų partijos pirmasis sekretorius, faktiškai buvo tiktai Michailo Suslovo vertėjas. Kai Suslovo vadovaujami sovietų baudžiamieji būriai važinėjo po Lietuvą ir naikino jaunimą, tai Sniečkus važinėjo kartu su Suslovu ir jam aiškino, kas Lietuvoje darėsi. O kai Suslovas įsakydavo žudyti miške ar kaimuose rastus jaunuolius, tai Sniečkus aiškino lietuviams, ko okupantas pageidavo.

Vėliau, kai Suslovas grįžo į Maskvą ir užėmė savo vietą rusų komunistų partijos sekretoriato, tai Lietuvoje buvo atsiųstas V. Charazovas. Jis žinojo kiekvieną Sniečkaus žingsnį, jam buvo išverstas kiekvienas Sniečkaus pasakytas žodis. Charazovas žinojo, ką Sniečkus darė, nes jis įsakinėjo, kas reikia daryti. Rusų okupuotoje Lietuvoje Charazovas buvo ir tebėra pati sunkiausiaji šlėga. Viešai jis mažai kur tesikiša, bet jis krito smūgius Sniečkui, o dabar jis nurodinėja ir Petruį Griškevičiui, kas reikia daryti ir nuo ko turi susilaikyti.

Instrukcijas gavęs Griškevičius spaudžia kiekvieną komunistų partijos centro komiteto narį, kad vykdytų partijos planus ir gamintų galimai daugiau maisto sovietų policijai, karo jėgoms ir gausiems partijos bei valstybės biurokratams. Griškevičius instruktuoja paskirus narius, o kartais visus sukviečia į posėdį arba net plenumą, kuriame nurodo, kas ir kur privalo paspausti. Partijos nariai spaudžia ministerius, direktorius ir kitus valdžios pareigūnus. Komunistai spaudžia direktorius, direktoriai ragina kontrolierius, pastarieji kerta spartuoliams ir lenktyniautojams. Laukuose ir dirbtuvėse spartuoliai su lenktyniautojais dabar kerta kiekvienam darbininkui. Komunistinė spauda privalo įtikinti

PĖDOS MIRTIES ZONOJE

Buvusios Sibiro kankinės knyga

Be gausios įvairiomis kalbomis literatūros apie Rusijos imperijos komunistų įvestą vergiją, jau kelis dešimtmečius turime ir lietuvių kalba kaip: Armonienės, Rūkienės, Tautvaišienės. Tai knygos, parašytos pačių buvusių Sibiro vergijos kankinių.

1974 m. pabaigoje L. S. S. T. Simo Kudirkos kuopa New Yorke išleido jau ketvirtos Sibiro vergijos kankinių Eleonos Juciūtės 544 puslapių knygą "Pėdos mirties zonoje".

Bendras atsiminimų fonas tai areštai, čekistų tardymai, tremtis į Sibiro vergų stovyklas, nevaldomas sadistinių viešpačių sauvaliavimas. Tokiose sąlygose negyvenusiems sunku įsivaizduoti kokią baisią priešpaudą sukūrė didelę užgrobų tautų imperijoj rusiškas komunizmas.

Knyga padalyta į dvi dalis. Pirmoji dalis pradeda antburo vergijoj kentėjusiuose Lietuvos rusų okupacija Lietuvoje. Kas tada dėjos okupuotoje Lietuvoje, vienoje knygoje

kiekvieną darbininką, kad jis privalo daugiau ir geriau dirbti, jeigu nori, kad būtų duonos ir batvinių.

Kad slėgos kyla kirstų ir kyla į šalį neišspruktų, tai kartas nuo karto komunistai suruošia pavyzdinį teismą baimei sukelti. Kol paprasti žmonės bijos valdžios ir balso nekels, tai komunistai galės valdyti pavergtus darbininkus ir darbo žmones, bet jeigu kartais kurie drįsta nenlentyniauti, tai suruošiamas jiems pavyzdinis procesas. Šiomis dienomis Maskvoje buvo suruoštas toks procesas vienam kaukaziui, pajėgusiam išvystyti didelę prekybą sovietų sostinėje. Visi ejo Kaukazo šašliko valgyti ir gero vyno gerti. Ejo, kol valdžiai kilo reikalas suruošti pavyzdinį teismą. Maskvoje yra daugiau milijonierių, bet kitiems dar neatėjo eilė.

Pavyzdinis teismo procesas buvo suruoštas ir "tarybinėje" Lietuvoje. Kiašiadorių komunistų partijos sekretorius V. Kiuršinas rado reikalo net straipsnį parašyti apie partijos nutarimų vykdymą. Pairsodo, kad Kiašiadorių klijų fabrikelyje viskas nesiklįjavo. Žmonės dirbo, klijus Rusijon vežė, bet dirbtuvėlės tvarka dar nebuvo "komunistinė". Į Kiašiadorių dirbtuvėlę buvo siunčiami įvairūs agitatoriai, skatintojai ir kontrolieriai, bet gamybos reikalai ten negerėjo. Partijos teorinis žurnalas apie kaišiadoriečius šitaip rašo:

"Klausimas buvo svarstomas todėl, kad įmonė neįvykdavo darbo našumo didinimo užduočių. Komisija, į kurią įėjo partiniai aktyvistai, taip pat ekonomistai, inžinieriai, technologai ir kitų pramonės įmonių, vietoje giliai išanalizavo padėtį ir išaiškino, jog gamykloje dėl blogo darbo organizavimo ir gamybinės drausmės pažeidimų susidarė dideli darbo laiko nuostoliai, pažeidinėjamos saugumo technikos taisyklės, didelė yra kadrų kaita; partinė organizacija neužtikrina avangardinio komunistų vaidmens gamyboje. Už padarytus klaidas biuras griežtai nubaudė gamyklos direktorių F. Gaizauską, vyriausiąją inžinierių M. Bazį, pareiškė pastabą partinės organizacijos sekretorei K. Balčiūnienei ir nurodė vadovams bei partinei organizacijai konkrečias priemones trūkumams likviduoti". (Komunistas, 1974 m. gr. Nr., 36 psl.).

Įvairūs partijos biurai pačioje Rusijoje jau 55 metai, nurodinėja, kas ir ką turi padaryti, bet tie nurodinėjimai neturi jokios reikšmės, nes biurų priešakin pastatyti įvairūs nemokšos, kurie apie darbo organizavimą neturi jokios nuovokos. Ten sėdi aršūs komunistai, praktiško darbo nedirbė. Rusijoje ir Lietuvoje kyla tol varys kyla, kol bus susprogdinta visa komunistinė sistema.

neįmanoma aprašyti, tačiau autorė, kaip buvusi matematikos mokytoja, trumpai, tiksliai ir aiškiai pasakoja to viso baisaus rusiško košmaro vaizdus.

Aprašo, kaip neribotas atėjusių siautėjimas išaukė gyventojų pasipriešinimą, kuris po visą kraštą išsiplėtė į partizanų karą prieš atėjūnus. Į tą karą ir autorė buvo įtraukta, kaip partizanų bendradarbė. To pasėkio kalėjimai, enkavedistiki tardymai ir dešimčiai metų tremtis į Sibiro vergų stovyklas.

Ji visą laiką buvo moterų kolonoje, bet kartais tekdavo susitikti ir su tokio pat likimo ištiktais vyrais. Pasakoja, kaip joms atvykus pataikais žiopsėjo daug taip pat vergų vyrų. Tie vyrai joms davė patarimų. Jie patarė ypač saugotis šnipų ir išdavikų, kurių ten buvo nemažai. Šnipai buvo taip pat vergai, bet jie turėjo kai kurių privilegijų. Šnipės buvo daugumoj rusės.

Autorė, kaip ir kiti vergai, daug buvo kilnojama iš vienos vietos į kitą. Daug susitikimų lietuvių, bet iš jų išdavikų nepasitaikė. Vergių buvo visokių, nuo aukštojo mokslo, ligi paprastų kaimo moterėlių.

Teko susitikti visokių tautybių. Visų tautybių dauguma vergių buvo labai blogos nuomonės apie žydus. Net ir rusės juos keikdavo kaip įmanydamos. Grįžusios iš vergijos sakydavo: "Žydai išlydėjo iš Lietuvos, žydai priėmė Sibire". Mat ir vergijoje jie buvo geriau įsitaisę. Be to, areštų, tardymų ir išvežimų metu daugumai su jais teko susitikti.

Labai draugiškos buvo ukrainietės. Siurkštesnės buvo iš prieš karą rusų valdytos Ukrainos dalies. Ypatingai gražiai ukrainietės dainuodavusios. Jų klausantis atrodavo lyg kur angelai gieda. Su lenkėmis buvo šaltesni santykiai. Atsilepdavę nepriklausomybės laisvės lenkų daromos Lietuvai skriaudos.

Štai autorė prisimena vieną Kūčių vakarą. (Kaliniai savo religines šventes švėsdavo slapstydamiesi nuo prižiūrėtojų). Kūčių vakarienės metu viena iš mūsų pasiūlė, kad kuri iš mūsų nueitų ir pasveikintų su šventėmis vakarieniančias lenkaites. Kitos trys griežtai pasipriešino, girdi, lenkai tiek skriaudų mums padarė, tiek metų mūsų sostinė Vilnių laikė užgrobtą, mūsų tautiečius persekiojo ir t. t. Tačiau pirmoji nenusileido: visais savo gražyblystės ištekliais stengėsi įtikinti, kad nelaikas dabar

kerštauti už kažkada buvusias valstybinio masto sąskaitas, kada visus ištiko tas patis likimas, visi nešame tą pačią vergijos sunkios kalėjimo nelaisvės naštą... Toliau sako, kad: "Po tokio pamokslo nė viena neprotestavo".

Kriminaliniai nusikaltėliai nuo jų buvę atskirti. Jie buvo geriau traktuojami už politinius. Politinius kriminalistai vadindavo fašistais. Jei tik pasitaikydavo proga, tai tuos "fašistus" apiplėsdavo. Tarp jų dažnai pasitaikydavo ir žmogžudysčių.

Lagerių maistas buvo tik šiaip taip palaikyti gyvybę. Daug kas gaudavo siuntinius su maisto produktais ir rūbais iš tėvynės. Autorės artimiausio giminės — motina ir sesuo buvo pasitraukusios į Vakarų, bet ir ji gaudavusi siuntinių iš draugų ir pažįstamų. Tas duodavo netik fizinių jėgų, bet ir moraliai sustiprindavo.

Autorė vergų stovykloje išbuvo 8,5 metų. Po Stalino mirties kai kas po truputį keitėsi, bet režimas liko kietas, kaip ir pirmiau. Buvo ir kai kurios amnestijos, bet jos daugiausiai buvo taikomos kriminaliniams nusikaltėliams. Pagaliau prasidėjo ir politinių, vadinamasis peršeisimas. Daugiau invalidų ir silpnos sveikatos jau nemažai paleisdavo. Tokiam peršeisime ir autorė buvo leista grįžti į Lietuvą.

Antroje dalyje autorė pasakoja ką matė ir pergyveno su grįžusiu į Lietuvą. Moralai okupuotoje Lietuvoje gyvenimas gal net žiauresnis už Sibirį. Ten bent savo tarpe buvo visi lygūs, o čia rado ponus rusus, jų pataikūnus ir prispaudžiamuosius. Gyventojai visą laiką stovi viena koja dar neva laisvėje, o kita — kalėjime.

Ypač visokį pažeminimą kenčia grįžusieji iš Sibiro vergijos. Didžiausios kliūtys yra daromos gauti darbą ir prisiregistruoti. Kur tik kreipiasi vis atsako: "Važiok iš kur atvažiavai". Charakteringa, kad rusai pareigūnai dažnai būna bent mandagesni už vietinius prisitaikėlius.

Dažnai vyksta autorės vadinami pogromai. Pav. kas nori, gauna sklypelius pasistatyti namuką. Gauna ir šiek tiek statybinės medžiagos. Tokių namukų įvairiomis kombinacijomis daug kas ir pasistato. Tada paskelbia, kad bus tikrinama iš kur gavai pinigų ir medžiagų statybai. Grėsia namuko konfiskavimas ir net kalėgrąbylystės ištekliais stengėsi įtikinti, kad nelaikas dabar

Kai kas savo sklypuose turi gražius sodelius, iš kurių net pragyvenimą pasilengvina, vaisių kiek parduodami. Pradedamos sodus tikrinti ir apkrauna nepakeliamais mokesčiais. Kai kas tokius sodus iškeria ir apsodina daržovėmis.

Vėl žmonių apiplėšimui naudojamasi pinigų reformos ir valstybinės paskolos. Priverčia valstybei skolinti mažiau, o po kiek laiko paskelbia, kad paskolos gražinimas nubraukiamas.

Gyventojai visą laiką spaudžiami nuo daugiau dirbti, bet už prievartą dirbamus viršvalandžius nieko nemoka.

Per spaudimą ir radiją varomai propagandai jau niekas netiki. Gauda žinias iš Vakarų. Nors visokiomis negerovėmis kaltę rusai visada suverčia Amerikai, bet žmonės tuo netiki ir iš to tik pasiaip. Tačiau yra ir nusivylimas, kad Amerika rusams per daug nuolaidžiauja.

Labai jautriai pergyvena ir Amerikos nesėkmės. Pav. kada buvo nužudytas Prezidentas Kennedy, tai daugelis žmonių verkė.

Baigiant pasakoja savo vargus stengiantis išvykti į JAV pas seserį. Pagaliau pasirošimas kelionei ir pati kelionė.

Ivykius autorė pasakoja ramiai ir nuosekliai. Aiškiai jaučiamas jos pastabumas, jautrumas ir beletistiniai atspalviai. Knyga suskirstyta neilgiais skyreliais, lengvai ir patraukliai skaitoma. Tai didelis įnašas bent daliai pavergtos tėvynės kančių atidengti. Vėrinai į kitas kalbas. Kaina 10 dolerių.

P. Venclova

Sovietų rusams vokiečiai "valstybinė tauta"

Vokiečių dpa praneša iš Maskvos, kad naujoje didžiojo sovietų enciklopedijoje vokiečiai nebevardinami pagrindine (valstybine) Vokietijos tauta, kaip tai tebebuvo senovėje, 1954 metais išleistojo. Da bartinėje enciklopedijoje rašoma, kad vokiečiai gyvena FRD ir DDR ir Vakarų Berlyne. Nėgana to, vokiečių stambios grupės, kaip ta enciklopedija 17 tome rašo, randamos daugelyje kitų Europos kraštuose, ir SSSR, JAV ir kitose pasaulio dalyse. Straipsnyje antraštė "Niemi" (vokiečiai) pabrėžiama, kad DDR (vokiečių demokratine respublika) sovietų rusų okupuotoje rytinėje Vokietijos zonoje "vytosi socialistinė vokiečių tauta".

NEPRIKLAUSOMYBĖS ARAS

Rašo MANTAS AUKŠTULIS

16

— Kovotojai, jeigu aš žūčiau, — tęsė vadas, — laikykite šią mūsų atsisveikinimo priesaiką amžinuoju kovos už mūsų tautos nepriklausomybę testamentu ir grumkitės toliau.

Kaip sulydyti stovėjo Lietuvos kovotojai, pasiryžę, sukanę dantis ir vos sulaukdamai ašaras, sruvančias skausmingais ir išvargintais veidais. Ir ažuolų lapų rasa, švelnus rūko pavidalu, jungėsi su kovotojų pasiryžimo ašaromis.

— Šios taikos mes nepasirašėm, — tęsė vadas, — ir jos niekuomet nepasirašysim. Jokia pasaulio galybė negali mus priversti ją pasirašyti. Todėl mums karas nesibaigė. Jis mums baigsis tik tuomet, kai atgausim nepriklausomybę.

Partizanų vadas buvo vidutinio ūgio, ramus, mažakalbis, bet labai atidus. Jo didelės, gyvos ir protingos akys daugiau sakydavo, negu žodžiai. Visi jį mylėjo, gerbė ir klausė jo. Jo pastabos, patarimai ar įsakymai buvo aiškūs, teisingi ir logiški. Visi jautė, kad ką vadas sakydavo, tai buvo lyg jų pačių sąžinės balsas.

Partizanai skaudančiomis širdimis išsiskirstė grupėmis į jiems skirtąsias vietas.

Gintas, prisiminęs girioje duotą iškil-

mingą priesaiką, nusiramino ir sutvirtėjo atlikti tolimesnei savo siekiamojo tikslo dalei.

Po kiek laiko Nemy paruošė visą savo kelionės planą, viską apsvaistė ir nutarė, ką ir kaip darysianti. Dabar jau nebuvo jokios kliūtis nei jėgos, kuri galėtų ją attraukti nuo jos tikslo.

Pirmiausia jį nuvyko pas savo brolių, kuris kaip specialistas dirbo vienoje lėktuvų firmoje. Jis buvo žinomas kaip naujų lėktuvų išradėjas.

— Dary, aš turiu į tave svarbų ir didelį prašymą.

— O tai turi būti kas nors nepaprasta, nes tu iki šiol nesi turėjęs jokių reikalų su manim, — pusiau juokais atsakė brolis.

— Nesu turėjęs, bet dabar turiu. Ir žiūrėk, kad nesulubuoju tavo vyriškumas, kuriuo tu man visuomet esi didžiavęsis.

— Ką? — sustūko užgautas.

— Tik būk ramus, nes reikals svarbus ir net pavojingas. Aš prisibijau, kad tu nedirsi jo atlikti.

— Na, sakyk pagaliau, kas yra. Gal pavestuvinę kelionę sumanėi lėktuvu atlikti? — nekantravo drąsus pramuštgalvis.

— Beveik įspėjai. Tu turėsi lėktuvu mane nuvežti į vieną šalį ir ten nuleisti... — visai ramiai pareiškė Nemy.

Brolis išvertė akis, atsislojo, priejo prie sesers ir palietė savo ranka jos galvą.

— Tai tu jau?... sukdamas pirštu į dangų. — Jeigu tu kalbi su manim rimtai, aš maniau.

tai kalbėk apie reikalą, o jeigu atėjai iš manęs pasityti, tai aš neturiu laiko.

Nemy sėdėjo rami ir su šypsniu žiūrėjo į brolį.

— Gal tu kartais iš proto išsikraustei? Aš tau sakiau, kad tu su savo dvasinių nuėjimų stiprinimo klausimais ir psichotech nikaus mokslais toli nueieisi, — juokėsi brolis.

— Na, na, palauk. Aišku, kad tu mane nuleisi parašintu.

— Tai jau šiek tiek geriau, — pridūrė Dary, — bet tu juk žinai, kad vištų niekas ne su parašintais iš lėktuvų nemėto.

— Tik tu taip nesididžiok. Tavo leidimo nepasiklausius, karo metu lankiau parašintininkų kursus ir moku tą darbą visai gerai. Bet jeigu tu nenori man padėti, tai teks ką nors svetimą prašyti. Tik man bus gėda, nes kiekvienas saks: — tu turi tokį gerą lakūną brolį.

— Atleisk, Nemy, aš tik pajaukau. Jeigu reikia, tai reikia. Rimtai pasakius, iš vienos pusės man tavo sumanymas patinka. Bet kaip tau čia viską paaiškinti? Tu pirma turi prisiekti, kad neišduosi paslapties.

— Iškilmingai prisiekiu!

— Aš turiu vieną naują, dar nebandytą lėktuvą, kuriuo reikia atlikti ilgą kelionę. Pasakyčiau, kad išvyktu bandymų atlikti. Dėl to nė lapė nesulos, kai mudu išvyksim.

— Žinai, Dary, tu geresnis brolis negu aš maniau.

Jį apkabino brolis ir pabučiavo.

— O kokia tu meilute! Vadinasi mano seselė — šalta mokslininkė karštai įsimylėjo. Tegų Praamžius ilgus ūsus užaugina tam didvyriui, kuris tavo puikybės ragelius...

Nemy su ašaromis vėl bučiavo brolį.

— Sesele mano, vadinasi rimtai iškliūta?

Nemy galvos linkčiojimu parodė, kad taip yra.

— Tai puiku. Bet ar tu pagalvojai apie tokios kelionės pavojus?

— Tuo nesirūpink. Aš su jais pati susitvarkysiu.

— Gerai sutarta.

Dary meiliai pabučiavo seserį ir palydėjo prie durų.

— Eik sveika ir ruoškis.

— Labai ačiū, Dary.

— Na, gerai, gerai jau. Beja, o kas tas kerčetojas, gal galima ir man sužinoti?

— Apie tai papasakosiu vėliau. Su vakare brolis su seseria studijavo Lietuvos žemėlapi, ir viską aptarė, nusprendė išskirti kitos savaitės pradžioje.

Tuo laiku Nemy apsirūpino visokiais reikalingais dokumentais, nors šiuo atveju ir nedaug tereikšiančiais.

Artėjo skridimo diena.

Nemy buvo visai rami ir pasiryžusi, tik labai gailėjosi visiška prislėgtų tėvų. Išleisti vienintėlę dukterį į tokią kelionę iš tikrųjų buvo pavojinga. Tačiau tėvai nemėgino jos atkalbėti. Jie žinojo, kad tai

nieko nepadėtų: Nemy nekeisdamo savo nuomonės.

— Toks jau jos būdas, — sakydavo motina.

Tėvas kiek galėdamas stengėsi tik padėti. Nuvykęs į užsienį reikalų sekretarijato, paprašė savo pažįstamą, kad jis slapto raštu praneštų pasiuntinybei Maskvoje, jog prireikus Nemy būtų suteikta pagalba.

Su tėvais Nemy atsisveikino namie. Ji su broliu turėjo išvykti slapta.

Dary pasiėmė moderniasiąją savo statytą lėktuvą, kuris prireikus pavojingose vietose galėjo skristi be garso. Jis išlėkė tokiu laiku, kad pasiektų Lietuvą maždaug po vidurnakčio.

Dary pakilęs į nustatytą aukštį, nuolat reikalingą kryptį, perdavė lėktuvą automatiniam vairuotojui, atsigręžė į seserį, išdykėliai šypsodamasis tarė:

— Tai vadinasi Lietuva?

Nemy linktelėjo galvą.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
NAUJIENAS
Jos visad rašo
TEISYBE

TELEF. PR 3-3229

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLES LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmia ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTU IR SLAPIMO TAKU
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
850 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: Hemlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais, 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-5 val.
ir sešadieniais, tikta susitarus.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą sešadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

REZ.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. K. A. V. JUCAS
Tel.: 763-3310 ir 489-4441
ODOS LIGOS - CHIRURGIJA
OFISAS
2403 W. NORTH AVE.
(Prie Western Ave. kampo)
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: ME 4-1818
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
GYDYTOJAS LIGU SPEC.
2454 WEST 71st STREET

VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais,
ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. - Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTU, PUSLES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, 1-4 po pietų.
Ketvirtadienį, 1-4 po pietų.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERU ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
ketvirtadienį, 9-12 val. vak. Sešadienį
nė 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: Hemlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Sešadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: Prospect 6-5084

Detroito naujienos

Vasario 16 privatus
tradicinis pobūvis

Po Organizacijų Centro ruošiamo pagrindinio Vasario 16-sios iškilmingo minėjimo Kultūriniam centre, vasario 16 d. Onos ir Česlo Šadeikų rezidencijoje, Farmington, įvyko tradicinis artimų ir draugų tarpe privatus su vaišėmis Vasario 16 minėjimas. Pokalbiuose kalbos sukosi apie gerai pavykusį minėjimą. Pona Šadeikaitė šios nepaprastos šventės proga, kas metai paruošia puikias vaišes ir pasikviečia savo artimus draugus. Ant apkrauto vaišėmis stalo stovėjo plati vaza, kurioje žaliavo žolė, viduryje ant kotelio įsmeigta trispalvė ženklinio, kad Lietuva gyva ir bus laisva. Šeiminiams paprašius už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą išgerėme po taurę šampano.

Mirė Lietuvos savanoris
kūrėjas Jurgis Mitkus

GRADINSKAS
MUZIKA
IS EUROPOS
PLOKŠTELESE
2512 W. 47 ST. - FR 6-1998

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
graziosios gėlės ir vainikai antka-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. - 586-1220

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai - Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. S. E. R. E. N. A. S.
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumu.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIOJO SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirma-
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. - Sešadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Telef.: Hemlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirma-
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. - Sešadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Telef.: Hemlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Velionis J. Mitkus gimė Lie-
tuvoje, mirė vasario 10 d. De-
troite sulaukęs 83 m. Amerikoje
išgyveno 25 metus. Priklausė
L. K. Kūrėjų savanorių sąjūn-
gai, Organizacijų centrui, Lie-
tuvų Veteranų Sąjungai Ramo-
nė, "Svyturio" šaulių kuopai,
Tautinei Sąjungai ir kitoms or-
ganizacijoms. Kol galėjo, akty-
viai reikėsi Detroito visuome-
nėje. Mirė visai nesirgdamas.
Pašarvotas Steponausko koply-
čioje. Vasario 12 d. 8 val. vaka-
re įvyko atsisveikinimas ir su-
kalbėtas rožančius. Atsisveikini-
mui vadovavo kūrėjas savano-
ris Stasys Šimoliūnas. Prie kar-
sto buvo įstatyti savanorių kū-
rėjų ir "Svyturio" jūros šaulių
kp. vėliavos. Garbės sargybas
nešė kūrėjai savanoriai ir šau-
liai. Atsisveikinimo žodį tarė:
Kūrėjas savanoris Stasys Šimo-
liūnas, Tautinės Sąjungos pirm.
Jonas Švoba, Ramonėnų vardu
pulk. Jonas Šepetys, Organizaci-
jų Centro vardu Antanas Su-
kauskas, L. B. skyriaus pirm. Jo-
nas Urbanas, "Svyturio" jūros
šaulių kp. pirm. Alfa Šukys, Liet.
namų Draugijos pirm. Antanas
Norus, Liet. Fondo vardu Kazys
Sragauskas. Ražančių sukalbė-
jo Dievo Apvaizdos parap. klebo-
nas kun. Viktoras Kriščiunevi-
čius.

Palaidotas vasario 13 d. su
bažnytinėmis apeigomis Holy
Sepulchre kapinėse. Paliko nu-
liudime dukrą Aldoną ir žentą
Kazimierą, anūką Arūną, Sta-
šačius, dukrą Gražiną ir žentą
Algį, dvi anūkes: Daivą ir Laurą
Petrušius. Ilsekis ramybėje.

Mirė Juozas Racevičius

Velionis J. Racevičius gimė
Lietuvoje 1890 m. sausio 7 d.
Dirbo geležinkelio tarnyboje sto-
ties viršininku Tauragėje ir ki-
tur. Į Ameriką atvyko 1949 m.
Pašarvotas Volandos Bažnyčios
koplyčioje 19144 Schoolcraft. Ro-
žančių sukalbėjo Dievo Apvaiz-
dos bažnyčios klebonas kun. Vi-
ktoras Kriščiunevičius. J. Race-
vičius priklausė St. Butkaus šau-
lių kp. Lietuvių Namų Draugi-
jai, Organizacijų Centrui ir ki-
toms organizacijoms. Atsisvei-
kinimą pravedė St. Butkaus kp.
pirm. Juozas Lesčinskas, apbū-
dindamas trumpais bročiais ve-
lionio nuėitą kelią. Sekantieji at-
sisveikino Organizacijų Centro
atstovas Antanas Sukauskas, L.
B. Apylinkės pirm. Jonas Urban-
as ir Liet. Fondo įgaliotinis
Vytautas Kutkus. Prie karsto
buvo įstatyta St. Butkaus kuopos
vėliava. Pakaitomis stovėjo
garbės sargyba. Palaidotas su
religinėmis apeigomis vasario
13 d. Holy Sepulchre kapinėse.
Liko nuliudime mylima žmona
Julė, dukterė Danutė, žentas Eu-
genijus, keturios anukės Jan-
kai, dukterė Birutė žentas Kazys
Čepaičiai, marti Nijolė Racevi-
čienė iš Toronto. Mielas bendra-
darbi, ilsekis ramybėje.

Ar reikia Detroitui II
L. B. Apylinkės?

Vasario 23 d. šv. Antano pa-
rapijos patalpose įvyko aktyvus
Detroito visuomenės susirinkim-
as, kurį sukvietė Detroito veik-
liųjų komitetas. Susirinkimą
pradėjo visuomenininkas Stasys
Garlauskas. Klausimas buvo
tikrai vienas. Ar reikia Detroi-
tui antros Lietuvių Bendruome-
nės apylinkės?

Susirinkimas buvo labai gy-
vas. Didelė dauguma pasisakė,
kad Detroito būtinai reikia
steigti antrą apylinkę, nes su
dabartine bendruomene visiškai
neįmanoma sugyventi ir darniai
dirbti. Organizacijos bendruo-
menės atstovų visuomet kvie-
čia į pasitarimus dirbti bendrai,
bet LB į pasitarimus neatina,
o jei ir ateina, tai bendrą darbą
sugriauja. Imkime kad ir S.
Kudirkos atsikvietimą. Komite-
tą sugriovė. Padiktavo "jei ne
mes pirmininkaujame, S. Kudir-
ka čia neatvyks". Ir daug kitų
tarporganizacinių nesutarimų

butų galima priminti, bet ką tas
gelbės. Apie antros apylinkės
steigimo laiką ir vietą bus pa-
skalbtas spaudoj ir per radijo va-
lendas.

Susirinkime dalyvavo daug-
mas organizacijų pirmininkų bei
įgaliotinių, viso 29 asmenys.
Kai kurie atsinešė ir būsimų na-
rių sąrašus.

**Žiburėlio Draugijos narių
metinis susirinkimas**

Susirinkimas įvyko š. m. va-
sario 22 d. Feliks Motzo na-
muose, 1311 Navy St. Kadangi
Žiburėlio Draugija buvo kaip ir
nustojusi veikti, todėl ir nariais
negausi. Į susirinkimą atsilankė:
F. Motuzas, Martynas Klimkaitis,
Antanina Klimkaitienė, Vin-
cas Tamošiūnas, Kazys Sragaus-
kas ir Antanas Sukauskas. Pirm.
F. Motuzas susirinkimą pradė-
jo apgailestaudamas, kad dėl
sumažėjimo narių jau kelioka
metų kaip Žiburėlio Draugija nu-
stojto veikusi.

Sekretoriavo Vincas Tamošiū-
nas. Paskutinio susirinkimo
protokolas nebuvo surastas. Su-
sirinkimo pagrindinis klausimas
paskirstyti turimus pinigus kul-
tūriniam reikalams. Sekretori-
aujantis V. Tamošiūnas per-
skaitė Lietuvių Kambario Wayne
Univ. Komiteto laišką, kuriame

prašoma paskirti dalį turimų pi-
nių lietuviško kambario iruo-
simai universitete. Diskusijų
metu išaiškėjo du pasiūlymai.
Vienas, kad visus pinigus pa-
skirti Vasario 16-sios gimnazijai
Vokietijoje, antras pasiūly-
mas padalinti pusiau. Tai yra
dalį Vasario 16-sios gimnazijai,
o kitą dalį Universitete kamba-
riui pruošti. Po diskusijų pasiū-
lymai buvo pasiūlyti balsavimu.
Nubalsavo turimus pinigus pa-
aukoti po lygį dalį. Žiburėlio
pelnas buvo išdalintas ir tikrai
20 dol. palikti kasoje.

— Svyturio jūros šaulių kuopos
pirm. inž. Alfus Šukys su žmo-
na nuo vasario 15 d. iki kovo
1 d. atostogauja Floridoje, lai-
kinai jį pavaduoja vicepirm. An-
tanus Sukauskas.

— Žurnalistų popietė bus ko-
vo 2 d. 12:30 Kultūriniam cen-
tre. Ta proga jauniems žurnalis-
tams bus įteiktos piniginės pre-
mijos. A. Sukauskas

**Susirinkimų
PRANEŠIMAI**

— Chicago Lietuvos Suvalkiečių
Draugijos susirinkimas įvyks penkta-
vasario 28 dieną Don Varnas Posto
salaie, 6816 S. Western Ave. 7:30 v.
vak. Nariai prašomi atsilankyti, nes
yra svarbių reikalų aptarti. Po susi-
rinkimo bus vaišės.
E. Strungys, nut. rašt.

**A. A.
JONAS BERŽAITIS**

Mirė 1975 m. vasario mėn. 24 dieną, 2:30 val. popiet, sulaukęs 55
metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Kudirkos Naumiestyje.
Paliko nuliudė: sūnus George Beržaitis, marti Patti, anūkė Sarah,
gyvena Plainwell, Mich., buv. žmona Anelė Beržaitienė, du broliai. — Ro-
bertas su žmona Mary-Ann, ir Emil su žmona Eugenia ir jų šeimos,
gyv. Hamiltone, Kanadoje, teta Kati ir jos vyras bei kiti gimines, drau-
gai ir pažįstami.
Kūnas pašarvotas P. J. Ridiko koplyčioje, 3354 So. Halsted St.
Ketvirtadienį, vasario 27 dieną 10:00 val. ryto bus lydimas iš ko-
plyčios į Lietuvos Tautinės kapines.
Visi a. a. Jono Beržaitio gimines, draugai ir pažįstami nuostidžiai
kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jam paskutinį patarnavimą
ir atsisveikinimą.

Nuiliudė lieka:
Sūnus, broliai, gimines.
Laidotuvių Direktorius Povilas J. Ridikas. Tel. YA 7-1911.

**A. A.
ANNA TAMAŠIŪNAS**
Pagal tėvus Levicke
Gyv. 6231 So. Kolin Ave.

Mirė 1975 m. vasario mėn. 23 d. Phoenix, Arizonoje, sulaukusi 69
metų amžiaus. Gimusi Chicagoje, Illinois.
Paliko nuiliudė: sūnus Jerry Luneki, marti Shirley, dukterė Leona
Alberts, žentas Eugene, gyv. Phoenix, Arizonoje, 6 anūčiai, 2 seserys —
Sophie Domkus, svogeris Anthony ir Bernice Benes, dukterėčios ir sū-
nėnai bei kiti gimines, draugai ir pažįstami.
Trečiadienį, 6 val. vak. kūnas bus pašarvotas Mažeika-Evans ko-
plyčioje, 6845 So. Western Avenue.
Penktadienį, vasario 28 dieną 9:00 val. ryto bus lydimas iš ko-
plyčios į St. Mary Star of the Sea parapijos bažnyčią, o po gedulingų pa-
maldu bus laidojama šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

Visi a. a. Anna Tamašiūnos gimines, draugai ir pažįstami nuostidžiai
kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jai paskutinį patar-
navimą ir atsisveikinimą.

Nuiliudė lieka:
Sūnus, dukterė, seserys, gimines.
Laidotuvių Direktorius Mažeika-Evans. Tel. RE 7-8600.

**A. A.
LOUISE GUTSON**
Goceltaitė
Gyv. 7258 So. Talman Ave.

Mirė 1975 m. vasario mėn. 21 dieną, 12:00 val. dienos metu,
sulaukusi senatvės. Gimusi Lietuvoje, Mariampolės apskr., Gudelių vis.
Amerikoje išgyveno 65 metus.
Paliko nuiliudė: brolis Juozas Goceltas, sesuo Anelė Medžiuke-
vičienė su šeima, sesuo Marijona Marcinkėvičienė su šeima, brolio sū-
nus Jonas Gutson, brolio 3 dukterys — daktarės Vokietijoje, pusseserė
Kazimė Mankauskienė su šeima, gyv. Kanadoje, pusseserė Elena
Bobernick su šeima, gyv. Detroito, pusseserė Sofija Takorius su šei-
ma, gyv. Indianapolis, pusseserės vaikai — Algis Mankus ir Juozas
Mankus, gyv. Indianapolis, pusseserė Rita Mankus ir daug kitų
giminių bei draugų Lietuvoje ir Amerikoje.

Velionės sūnus Louis Gutson baigė universitetą teisininku, fakultetą
ir buvo advokatas. Buvęs paimtas į JAV kariuomenę ir gavo leitenanto
laipsnį, 1945 m. vasario 12 d. jo lėktuvas pakilo nuo laivo ir daugiau
nebeįgrižo. Jis žuvo karo metu Vokietijoje ar Italijoje, tuo tarpu dar
neįstatyta.

Ketvirtadienį, 2 val. popiet kūnas bus pašarvotas Petkus Mar-
quette koplyčioje, 2533 W. 71st Street.
Sešadienį, kovo 1 dieną 9:00 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į
šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų
bus laidojama šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

Visi a. a. Louise Gutson gimines, draugai ir pažįstami nuostidžiai
kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jai paskutinį patarnavimą
ir atsisveikinimą.

Nuiliudė lieka:
Brolis, seserys, pusseserės, gimines.
Laidotuvių Direktorius Donaldas A. Petkus. Tel. 476-2245.

prasmę paskirti dalį turimų pi-
nių lietuviško kambario iruo-
simai universitete. Diskusijų
metu išaiškėjo du pasiūlymai.
Vienas, kad visus pinigus pa-
skirti Vasario 16-sios gimnazijai
Vokietijoje, antras pasiūly-
mas padalinti pusiau. Tai yra
dalį Vasario 16-sios gimnazijai,
o kitą dalį Universitete kamba-
riui pruošti. Po diskusijų pasiū-
lymai buvo pasiūlyti balsavimu.
Nubalsavo turimus pinigus pa-
aukoti po lygį dalį. Žiburėlio
pelnas buvo išdalintas ir tikrai
20 dol. palikti kasoje.

— Svyturio jūros šaulių kuopos
pirm. inž. Alfus Šukys su žmo-
na nuo vasario 15 d. iki kovo
1 d. atostogauja Floridoje, lai-
kinai jį pavaduoja vicepirm. An-
tanus Sukauskas.

— Žurnalistų popietė bus ko-
vo 2 d. 12:30 Kultūriniam cen-
tre. Ta proga jauniems žurnalis-
tams bus įteiktos piniginės pre-
mijos. A. Sukauskas

**Susirinkimų
PRANEŠIMAI**

— Chicago Lietuvos Suvalkiečių
Draugijos susirinkimas įvyks penkta-
vasario 28 dieną Don Varnas Posto
salaie, 6816 S. Western Ave. 7:30 v.
vak. Nariai prašomi atsilankyti, nes
yra svarbių reikalų aptarti. Po susi-
rinkimo bus vaišės.
E. Strungys, nut. rašt.

**A. A.
JONAS BERŽAITIS**

Mirė 1975 m. vasario mėn. 24 dieną, 2:30 val. popiet, sulaukęs 55
metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Kudirkos Naumiestyje.
Paliko nuiliudė: sūnus George Beržaitis, marti Patti, anūkė Sarah,
gyvena Plainwell, Mich., buv. žmona Anelė Beržaitienė, du broliai. — Ro-
bertas su žmona Mary-Ann, ir Emil su žmona Eugenia ir jų šeimos,
gyv. Hamiltone, Kanadoje, teta Kati ir jos vyras bei kiti gimines, drau-
gai ir pažįstami.
Kūnas pašarvotas P. J. Ridiko koplyčioje, 3354 So. Halsted St.
Ketvirtadienį, vasario 27 dieną 10:00 val. ryto bus lydimas iš ko-
plyčios į Lietuvos Tautinės kapines.
Visi a. a. Jono Beržaitio gimines, draugai ir pažįstami nuostidžiai
kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jam paskutinį patarnavimą
ir atsisveikinimą.

Nuiliudė lieka:
Sūnus, broliai, gimines.
Laidotuvių Direktorius Povilas J. Ridikas. Tel. YA 7-1911.

**A. A.
ANNA TAMAŠIŪNAS**
Pagal tėvus Levicke
Gyv. 6231 So. Kolin Ave.

Mirė 1975 m. vasario mėn. 23 d. Phoenix, Arizonoje, sulaukusi 69
metų amžiaus. Gimusi Chicagoje, Illinois.
Paliko nuiliudė: sūnus Jerry Luneki, marti Shirley, dukterė Leona
Alberts, žentas Eugene, gyv. Phoenix, Arizonoje, 6 anūčiai, 2 seserys —
Sophie Domkus, svogeris Anthony ir Bernice Benes, dukterėčios ir sū-
nėnai bei kiti gimines, draugai ir pažįstami.
Trečiadienį, 6 val. vak. kūnas bus pašarvotas Mažeika-Evans ko-
plyčioje, 6845 So. Western Avenue.
Penktadienį, vasario 28 dieną 9:00 val. ryto bus lydimas iš ko-
plyčios į St. Mary Star of the Sea parapijos bažnyčią, o po gedulingų pa-
maldu bus laidojama šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

Visi a. a. Anna Tamašiūnos gimines, draugai ir pažįstami nuostidžiai
kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jai paskutinį patar-
navimą ir atsisveikinimą.

Nuiliudė lieka:
Sūnus, dukterė, seserys, gimines.
Laidotuvių Direktorius Mažeika-Evans. Tel. RE 7-8600.

**A. A.
LOUISE GUTSON**
Goceltaitė
Gyv. 7258 So. Talman Ave.

Mirė 1975 m. vasario mėn. 21 dieną, 12:00 val. dienos metu,
sulaukusi senatvės. Gimusi Lietuvoje, Mariampolės apskr., Gudelių vis.
Amerikoje išgyveno 65 metus.
Paliko nuiliudė: brolis Juozas Goceltas, sesuo Anelė Medžiuke-
vičienė su šeima, sesuo Marijona Marcinkėvičienė su šeima, brolio sū-
nus Jonas Gutson, brolio 3 dukterys — daktarės Vokietijoje, pusseserė
Kazimė Mankauskienė su šeima, gyv. Kanadoje, pusseserė Elena
Bobernick su šeima, gyv. Detroito, pusseserė Sofija Takorius su šei-
ma, gyv. Indianapolis, pusseserės vaikai — Algis Mankus ir Juozas
Mankus, gyv. Indianapolis, pusseserė Rita Mankus ir daug kitų
giminių bei draugų Lietuvoje ir Amerikoje.

Velionės sūnus Louis Gutson baigė universitetą teisininku, fakultetą
ir buvo advokatas. Buvęs paimtas į JAV kariuomenę ir gavo leitenanto
laipsnį, 1945 m. vasario 12 d. jo lėktuvas pakilo nuo laivo ir daugiau
nebeįgrižo. Jis žuvo karo metu Vokietijoje ar Italijoje, tuo tarpu dar
neįstatyta.

Ketvirtadienį, 2 val. popiet kūnas bus pašarvotas Petkus Mar-
quette koplyčioje, 2533 W. 71st Street.
Sešadienį, kovo 1 dieną 9:00 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į
šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų
bus laidojama šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

Visi a. a. Louise Gutson gimines, draugai ir pažįstami nuostidžiai
kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jai paskutinį patarnavimą
ir atsisveikinimą.

Nuiliudė lieka:
Brolis, seserys, pusseserės, gimines.
Laidotuvių Direktorius Donaldas A. Petkus. Tel. 476-2245.

**SVENTO RASTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI
KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI**

"Ne kaip žmonėms besistengia patikti, bet Dievui, kuris tiria mūsų
širdis".

1 Tesal 2:4.
Širdis reiškia valią, ketinimus. Mūsų valia turi būti atiduota Dievui
ir sutinkanti su jo reikalavimais. Jei mūsų mintys bus nesvarios, netei-
singos, nesąžiningos, tada ir mūsų valios jėgos bus susilpnintos. Todėl pir-
miausia turime sergėti savo mintis. Mes turime priversti save mąstyti ir
priimti tik tai, kas nesutepta ir kas sveika. Toks teisingas mūsų proto arba
sielos maistas. Neleiskime savo mintis blaškytis ir ieškoti maisto purvi-
nuose ir pavojinguose liūnose.

Mažą knygutę, pavadintą JEZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite
nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:
F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629.

SV. RASTO TYRINETOJAI

PETKUS
TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-5
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKST. AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-3600 REpublic 7-3601

EUDEIKIS
GAIDAS - DAIMID
SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572
GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 65th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

“MEILĖS DAINA” - MEILĖS DARBAS

Kada pernai vasarą sužinojome liūdną žinią, kad susirgo Pirmyn choro dirigentas ir muzikinis vadovas Kazys Steponavičius, tai ne tik Pirmyn nariai nusiminė, bet ir visa Čikagos lietuvių visuomenė, įpratusi kasmet su pavasario saulutės pakilimu pasigrožėti kuria nors opere, kuriai per žiemą ruošiasi Pirmyn ansamblis. Tačiau tradicinio Pirmyn pikniko metu muzikas Steponavičius, dar nevisai susiprėjęs po operacijos, paskelbė, kad kovo mėn. bus statoma Schuberto “Meilės daina”. Ir, štai, po sunkių žiemos mėne-

sių, po nesuskaičiuojamų repetacijų, ši savaitgalį “Meilės daina” pasirodo Marijos A. M. auditorijoje.

Ką galima pasakyti apie šitokias mūsų senojo Pirmyn choro pastangas? Nežiūrėdami infliacijų, recesijų ir kitų ekonominių sunkumų, choro vadovai nutarė bilietų kainų nekelti ir palikti jas, kokios buvo, kad kuo didesnis skaičius čekagiečių galėtų pasigrožėti nemirtinga Schuberto muzika. Pats Steponavičius, atsisukęs atgal, nežino, kaip jis išstėjo tokį darbą. Tai tik milžiniškos meilės muzikai, tik lojalumo ir draugiškumo choro solistams ir choristams įkvėptas darbas. Nuo 1929 metų Pirmyn choras yra pastatęs virš 40 operų ir operetų, kurios visos buvo maloniai sutiktos ir gerai įvertintos. Dar 1938 metais Kazys Steponavičius už savo veiklą užsienio lietuvių muzikiniam gyvenime buvo Lietuvos vyriausybės apdovanotas Gedimino Ordinu. Prieš įsteigdamas Pirmyn, jis vadovavo Aidų, Lyros ir Birutės chorams. Kas suskaičiuos, kiek čia gimusių jaunų Amerikos lietuvių

MUZ. KAZYS STEPONAVIČIUS

būtų išlikę lietuviams, jei ne auklėjanti ir globojanti Steponavičiaus ranka? Kiek jų patraukė lietuviškam darbui kaip tik choras ir jo ruošiami spektakliai? Daug būtų galima suminėti pavardžių, senosios lietuvių išeivių dar tebeveikiančių lietuvių, dar labai gyvų ir vadovaujančių įvairiose organizacijose, kurie ir kurios savo tautinį susipratimą užgrūdino, sustiprino Pirmyn chore, nušveitė vis beužgaunčias sveikimo rūdis lietuviškos dainos meilės tūnagais.

Schuberto - Rombergo “Meilės daina” pilna ty dviejų genijų nemirtingų melodijų. Tai kūrinys skirtas žmogui, kuris dar jaučia meilės pilnos širdies virpėjimus. Juk Schubertas, kuris sukūrė apie 1,000 muzikos kūrinių, mirė vos sulaukęs 31 metų. Jo muzika kalba ir širdį ir į sielą. Kas gali užmiršti: “Tyliai plaukia mano dainos” - tą klasišką meilės prisipažinimo serenadą?

“Meilės dainoje” yra 20 didesnių dainuojančių ir kalbančių vaidmenų. Svarbiausius vaidmenis turi solistai: Algirdas Brazis, vaidinąs gerą Schuberto draugą, baroną Francą Soberį. Schuberto vaidmenyje bus Bronius Jančys, žinomas savo estradinės muzikos išpildymu įvairiuose pokyliuose. Surinktos šiam spektakliui stiprios mūsų moterų jėgos. Šalia solistės Dalius Kučėnienės matysime Pirmyn choro ištikimas dalyvės: Kristiną Mileritę, Alviną Giedraitienę, Eleonorą Zapoliene. Toliau: Vytautas Liorentas, Juozas Aleksūnas, Vytautas Lazauskas, Juozas Laurušonis, Romas Stakauskas ir kiti mažesnės rolės.

A. P.

Popieriaus badas Lenkijoje

Lenkų emigracinės spaudos pranešimai, Lenkijos “liaudies respublikoje” gyventojų švietimo ir kultūros reikalams popieriaus išleidžiama perpus mažiau kaip kituose Europos kraštuose. Lenkijoje dėl popieriaus stokos jau nuo 1972 metų sustabdyta 4 tomy Visuotinės Enciklopedijos laida ir jai prenumeratos rinkimas sustabdytas. Popieriaus nėra net mokyklų vadovėliams, bet tuo pačiu metu užplanuota visa serija knygų išleisti apie Leniją, tokių kaip iliustruotas leidinys albumas, pavadintas “Leninis ir lenkai”, “Leninis Krokuvoje” ir kt. Valstybinė Mokslo leidykla planuoja išleisti Julijano Konaro knygą “Pamėgė o Nim” (Atsiminimai apie Jį), tai yra apie Leniną ir dar visa eilė kitų, kaip tai “Lenino pažinimas apie valstybę ir revoliuciją”, “Lenino pedagogiškos mintys”, 3 tomy “Lenino intelektualinė biografija” ir t. t.

Ligoninė išprievartavo

Praeitą pirmadienio rytą Presbiterionų ligoninėje išprievartautos viena ar dvi jaunos moters. Viena jų, 22 metų amžiaus motina ir tą ligoninę atgabeno savo sunkiai sergantį kūdikį ir norėdama būti arti ligonio, pasiliko nakvoti 5 aukšte ligonių šeimų nariams pernakti paruoštame kambaryje. Dėl kompanijos ji pasikvietė vieną 16-metę gerą kaimynę mergaitę.

Policijos pranešimu, joms miegant įėjo į kambarį vyriškas ir stvėręs mergaitės rankinuką pradėjo jame rausti, pinigų ieškoti. Jai pabudus, plėšikas liepė joms abiem išsirengti ir išprievartavęs bei paėmęs 1 dolerį ir 35 centus pinigų, mergaitės laikrodėlį ir abiejų rūbus, liepė joms abiem išeiti iš kambario. Ar tas niekšas buvo vietinis ar svetimas, dar neišaiškinta.

Nušovė 13 m. mergaitę

Praeitą pirmadienio vakarą Chicago policijai priemies-tyje Robbins prie savo namų laiptų rasta mirtinai persauta 13-metė mergaitė. Mergaitę padėjusi savo vyresnę seserį iki autobuso sustojimo vietos per du bloku nuo namų, grįžo viena namo, bet gyva nebesugrįžo.

Jos 17-metis brolis, kurs namie žiūrėjo televizijos, išgirdęs kieme švį nuėjo pažiūrėti, kas ten šovė, ir pamatė savo sesutę prie laiptų sukritusią persautą per galvą. Nugabenta į ligoninę jau buvo mirusi.

Per klaidą nusišovė

Sekmadienio vakarą per klaidą ar neatsargumą nusišovė Chicago policijos leitenanto Augusto Locallo sūnus studentas Victor Locallo, 24 metų amžiaus. Tėvas išgirdęs virtuvėje švį, nuskubėjęs rado savo sūnų ant grindų su persauta galva ir nauju revolveriu prie šalių. Victor buvęs didelis šaunamų ginklų mėgėjas.

TRUMPAI

— Dr. B. Jaselskis, Loyolos universiteto profesorius, globojo to universiteto lietuvių studentų sukurto Lietuvos prisiminimų parodėlę Vasario 16 proga. Ruošiant aktyviai prisidėjo lietuvių studentų būrelio nariai: Algis Baltrušaitis, Regina Bielkutė, Barbara Goederz, Dainė Narutytė, James O'Neil, Aldona Silėnaitė, Loreta Stončiūtė. Parodėlę aprašė universiteto laikraštis “Loyola Phoenix”, ta proga duodamas pagrindines žinias apie Lietuvą ir dartinę jos padėtį.

— Prof. Dr. Jokūbo J. Stuko raštą atspausdino Newarko The

HELP WANTED - FEMALE

Darbininkų Reikia

REIKALINGA MOTERIS mokanti paruošti užkandžius ir galinti padėti dirbti taverne 8-3:30 val. darbo dienomis. Geras atlyginimas. Reikia kalbėti angliskai. TEL: 944-9741 tarp 2:30 ir 5:30 val.

RENTING IN GENERAL

NUMOS

CICERO, 1410 SOUTH 49 AVE. ISNUOMOJAMAS 4 KAMBARIU BUTAS 2 miegamieji, Gazu šildymas. Antrame aukšte iš kiemo pusės, saugausiems. Galima apžiūrėti iki 3:30 po pietų, o vėliau skambinti TO 3-0609

Star-Ledger dienraštis. Jame rašoma, kaip Sov. Sąjunga sulaužė sutartis ir okupavo Baltijos pakraščio valstybes, taip pat reikiama viltis, kad visos pavergtos tautos atgaus laisvę.

— Pranas Sekmokas iš Marquette Parko apylinkės, vėliau proga atkreipė dėmesį į Naujienas ir jas užsisakė vieneriems metams. Naujasis mūsų skaitytojas p. P. Sekmokas yra aukštos inteligencijos asmenybė, visuomet draugiškas, nuosaikūs ir atviras kalbose bei elgsenoje, kadaise tarnavęs Teisingumo ministerijoje ir ejęs aukštas pareigas. Naujienų vadovybė dėkinga jam už dėmesį.

— V. Zander, Dundas, Ont., Canada, turėjo progos gerai susipažinti su Naujienomis. Jis jas užsisakė ir ta proga tarp kita ko taip rašo: “Aš negaliu atsisitebėti kai kuriais žmonėmis. Skaitydamas lietuvišką spaudą vis randu užpuolimų ant taip teisingo ir galiu pasakyti, geriausio šiuo laiku leidžiamo lietuviško spausdinio žodžio. Skaitau 5 laikraščius lietuvių kalboje. Geriausiai patinka Naujienos, nes nesivaržo rašyti tiesą, ar kam patinka, ar ne. Užtat Naujienos yra labai vertingos”. Dekui už dėmesį, prenumeratą ir už pareiškimą.

— Marija Knystautienė, Danbury, Conn., daugelio lietuviškų laikraščių rėmėja, pratęsda prenumeratą, atsiuntė Naujienų paramai 4 dol.

— S. A. Bitautas iš Marquette Parko apylinkės, pratęsdamas prenumeratą, atsiuntė Naujienų paramai 5 dol. Vienas tos apylinkės tautietis užsisakė Naujienas 6 mėn. Naujienų vadovybė visiems nuosirdžiai dėkoja.

— Marija Pėteraitienė, mokytoja ir visuomenininkė, nesutikdama tolau dirbti LŽS-gos Čikagos skyriaus valdyboje dėl įvairių įsipareigojimų ir darbų naštos. Skyriaus susirinkimas ir kontrolės komisija jai padėkojo už tvarkingai vestą skyriaus kasą ir išdo knygas.

— J. Mackevičius, jr., Standard Federal taupymo ir skolinimo bendrovės prez., atsiuntė 100 dol. auką Pirmyn chorui prisidėti prie operetės “Meilės Daina” pastatymo. J. Mackevičius, gerai žinomas savo uoliu darbastumu, įvertina K. Steponavičiaus darbštumą ir pastangas, kurias jis be pertraukos įveda į kiekvieną operetę. “Meilės Daina” yra statoma kovo 1 ir 2 d. Maria salėje. Bilietai gaunami Marginiuose ir bus gaunami prie kasos prieš pat spektaklį. (Pr.)

— Kas žlugdė ir žlugdo lietuvių tautą. Tai naujai išėjusios A. D. Kizilo Kizlaičio 127 puslapių knygos pavadinimas. Jos kaina \$2.25. Autorius, recenzuodamas V. Žemaičio vandenvardžius ir pliiakalnius, gvildena istorinius ir šių dienų lietuvių tautinės sąvadybės aspektus. Nurodo būdus, kaip išsilaivinti iš užgožusios svetimųjų dvasinės vergijos ir medžiaginio išnaudojimo.

NAUJENOSE galima gauti tik po vieną knygos egzempliorių, atsuntus nurodytai sumai čekį tokiu adresu: NAUJENG3, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLO PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTU NUOMAVIMAS

NAMU PIRKIMAS - PARDAVIMAS - VALDYMAS - NOTARIATAS - VERTIMAI.

VISU ROCIU DRAUDIMO AGENTORA

J. BACEVICIUS - BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. 778-2233

LIGA VERČIA PARDUOTI 2 apart. namus ir 2 gerai einantieji

biizniai — taverne ir grožio salionas. Namai geriausiai stovy. Daug pajamų. Kaina pagal susitarimą. Kreiptis: 4358 So. WESTERN AVE. CLUB ALDONA

— Ona Bruzgulenė jau pasveiko, grįžo iš ligoninės ir atidarė savo biiznio vietą. Ji kviečia visus, kurie praėitą metą josios sodyboje ruošėte piknikus ir norite gauti tą pačią dieną šiais metais, nevēluoti atsiliepti. O kurie nesirengiate piknikų ruošti, tai malonėkite man pranešti, būsiu jums dėkinga. A. Bruzgulenė (Pr.)

SIULO LIETUVIU KALBOS PAMOKAS

Lithuanian language classes for adults will be offered by Southwest College, 7500 South Pulaski Road, beginning March 7. Registration for these Continuing Education - General Studies classes will be held from 3:00 P. M. to 8:00 P. M. February 26 and March 3, and from 10:00 A. M. to Noon and 5:00 P. M. to 9:00 P. M. on February 28. Registration will take place in the Southwest College Auditorium, Building 700.

There is a \$5.00 general fee for an adult education course, through which a student can earn one hour of college credit. Any adult 18 years of age or over may enroll, regardless of educational background. Classes will meet one evening a week for eight weeks. For a schedule of classes, call the Southwest College Department of Continuing Education and Community Service at 735-3000. (Pr.)

Federaliniu ir valstijos pajamų mokesčių apskaičiavimas INCOME TAX Nekilnojamo turto pirkimas pardavimas. REAL ESTATE Paruši palidijimas NOTARY PUBLIC Draudimo informacijos INSURANCE ŠIMAITIS REALTY 2951 W. 63 St. (prie Sacramento) Tel. 436-7878

62-80 M. AMŽIAUS VAIKUOTOJAI Tikrai \$60 pusmėčiui automobilio Liability apdraudimas. Kreiptis: A. LAURAITIS 4645 So. ASHLAND AVE. 523-8775

M. A. ŠIMKUS Real Estate, Notary Public, INCOME TAX SERVICE 4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450 Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

A. G. AUTO REBUILDERS Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sažiningai ir gerai. Prietrusių darbininkų. Kainos nebrangios. 3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. 774-5888 Anicetas Garbažauskas, sav.

JEI “NAUJENAS” TU SKAITYSI, TAI IR KITAM PASAKYSI, KAD JOS RASO TIKRĄ TIESĄ — SKLEIDŽIA SVIESĄ.

Didžiausias kailių pasirinkimas pas vienintelį lietuvi kailininką Chicagoje **NORMANA BURŠTEINA** Tel. 263-5826 (istaigos) ir 677-8489 (buto) 185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje **AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA** Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos į krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50. Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Order bus pasiųstas tokiu adresu: **NAUJENOS**, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ **MARIA NOREIKIENĖ — VYTAUTAS ŽUKAUSKAS** 2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787 Didelis pasirinkimas įvairių prekių. AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas Pigus ir sažiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas. **AL NAUJOKAITIS** 2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ **Cosmos Parcels Express Corp.** MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE 2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737 3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320 Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai. **V. VALANTINAS**

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmųjų ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuvių išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vėjus.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų igaliotais.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tyliąją lietuvių daugumą šiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomios, naudingos ir reikalingos, net būtinos. Ne veltui, geros draugijos girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų progą skelbdama platinimo vaju kreipiasi į visus lietuivus pasekti lietuviškos spaudos pirmųjų pavzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išeivijos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuvių tautos renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusel metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusel metų — \$14.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiamas savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratui, Jubiliejinio vėjus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vėjus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS _____

ADRESAS _____